

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 33 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Za naročila se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravnštva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Končni polom Radičeve politike. - Velika akcija opozicije proti korupciji.

PODRBNOСТИ O RADIČEVI KAPITULACIJI. — OPOZICIJA VLOŽI NOVO INTERPELACIJO O KORUPCIJI. — SHOD PROTI KORUPCIJI V LJUBLJANI. — ZA VARČEVANJE V PRORAČUNU. — ZAHTEVA SE ZAKON O GOSPODARSKEM SVETU. — KORUMPIRANJE LJUDSTVA S POLJEDELSKIMI KREDITI.

Belgrad, 19. maja. (Izv.) Po današnji »Politiki« vsebuje protokol o Radičevi kapitulaciji med drugim tudi sledeče tri točke:

1. da HSS glede interpelacije o korupciji glasuje za predlog g. Radonića za prehod na dnevni red,

2. da mora HSS glasovati za razne zakone, ki so naštet v protokolu,

3. da se mora Stjepan Radić odstraniti iz aktivne politike in stopiti v ozadje, da ne bo motil vlade, to je da ne sme gotov čas niti govoriti, niti pisati v svojem »Domu«.

Mi smo že ponovno naglasili, da je Stjepan Radić sramotno kapituliral. V glavnem smo naglasili iste točke, ki jih sicer dobro poučena »Politika« danes navaja. To potrjuje tudi Stjepan Radić sam v svojem »Domu«. Po poročilih belgrajskih listov je namreč danes izšla številka »Domac«, v kateri Stjepan Radić med drugim piše, da gre predsednik HSS na oddih in sicer najmanj do konca junija. Zanimivo je, kako skuša Stjepan Radić v tej noti opravičiti svojo izjavo, katero je sladko smejeval dal časnikašem v Belgradu, da je dobil nagobčnik na usta. Pravi, da se mora malo odpočiti, češ da se je zelo utrudil v svojem javnem delovanju in da bo zato predsednik cel mesec ali morda dva miroval in da ne bo mogel predsednik priti na nobeno javno zborovanje, niti na noben sestanek.

S to pisanjem Stjepan Radić sam odkriva svojo poniževalno kapitulacijo, ki jo je vsled svoje napačne politike doživel pri zadnji krizi. V Belgradu se splošno misli, da tudi to sramotno ponižanje za Stjepana Radića ni poslednje, marveč da bo doživel še druga razočaranja. Kdor se je spustil enkrat na tak nivo, kakor Stjepan Radić, pada globlje in globlje. V tem oziru je zanimivo mišljenje hrvatskih federalistov. — »Politika« prinaša namreč na uvodnem mestu izjavo dr. Korošca, nato pa mišljenje poslanca Zanića, značnega člana HFSS-kluba, ki je izjavil:

»S političnega stališča smo lahko z odločitvijo krize popolnoma zadovoljni. Ta rešitev krize mora namreč tudi najbolj zaostalemu človeku odpreti oči. Radičeva politika je doživela svoj končni polom. Pred letom dni se je Stjepan Radić izneveril vsem političnim zahtevam hrvatskega naroda, sedaj se je pokazal popolnoma nesposobnega tudi za vladno oportunistično politiko. Radić ima sedaj v vladi ministre, ki jih on ne mara, ali jih zato marajo radikali. Za hrvatski narod ves čas vlade sporazuma ni dosegel popolnoma ničesar. Seljačke politike ni bilo opaziti nikoli, razen v frazah, katere je Stjepan Radić kar iz rokava sipal. Boritelj proti korupciji, katerega je podpirala cela opozicija, se je sramotno umaknil in pristal na to, da si bo stavil na usta nagobčnik. V četrtek v Novi Gradiški na skupščini grozi, kako bo preganjal korupcijo, kako bo zmanjšal proračun, češ da ljudstvo ni zmožno plačati 13 milijard, kateri proračun je njegov klub sprejel. V petek predloži dr. Šibenik prehod na dnevni red, katerega je sprejela celokupna opozicija. Radikalni prehod na dnevni red, katerega namen je bil rešiti Pašića in korupcijo, propade. Namesto da bi potem Radić vodil borbo proti korupciji na temelju tega glasovanja, se je takoj umaknil. Pritisnjen ob steno, da ne bi zletel z vlade, sprejema Radić vse pogoje, ki se mu narekujejo. Sprejme Nikića in pusti past Pavle Radića. Da si natakne nagobčnik in se pusti pregnati. Obveže se, da bodo vsi njegovi poslanci za tisto, proti čemur so v petek glasovali. Pokazalo se je torej ponovno, da Pribečevići recepti na Radića tudi v malih dozah uspešno učinkujejo. Naj se nikar pri reševanju problemov, ki mučijo to državo, ne misli, da je treba te probleme reševati na temelju strahovanja Hrvatov, kakor se je ta kriza rodila na temelju strahu in figovstva Radičevega. Tukaj Pribečevićeve metode ne bodo prinesle uspeha.«

Belgrad, 19. maja. (Izv.) Po raznih izjavah članov vlade in vladne večine, posebno po izjavi predsednika Uzunovića, da vlada ni zainteresirana na interpelaciji o korupciji. — To je stvar opozicije. Jasno je namreč, da vlada sama sebe ne bo interpelirala — je jasno, kako stališče je zavzela Uzunovića vlada in z njo vladna večina, torej tudi radičevci, v vpraša-

nju korupcije. Vlada smatra, da ima za svoje stališče večino in gre preko vseh teh strahovitih odkritij ob velikanski debati o korupciji v parlamentu. Misli, da je zanj ta zadeva pozabljena in da naj se vrže ad acta.

To stališče vlade je zelo komodno in kaže popolno neiskrenost izjav, ki jih je vlada v tem oziru dala. Jasno je, da vlada ne samo, da ne misli preganjati korupcije in korupcionistov, kakor ti zločinci zaslužijo, ampak jih s takim negativnim svojim stališčem celo indirektno podpira.

Radi tega je razumljivo, da opozicija nikakor ne more ostati ravnodušna. Včeraj smo že poročali o posvetovanju voditeljev, kaj je storiti, da se kljub kapitulaciji Radića in njegovemu pristanku na likvidacijo vprašanja o korupciji ta zadeva ne pozabi, ker bi to neizmerno škodilo državi in ljudstvu. Tekom današnjega dne so voditelji opozicije ponovno nadaljevali s posvetovanjem. Konferenci so prisostvovali Korošec, Davidović, Kumanić, Hrasnica, Joca Jovanović in drugi. Na tem sestanku so sklenili predložiti novo interpelacijo o aferi Rade Pašića z državnimi čeki za izplačilo dolga za popravo vagonov češki tovarni v Adamovu. Interpelacija bo ista kakor prejšnja, samo da bodo govorniki drugi.

Na sestanku so voditelji opozicije nadalje sklenili, da se takoj zahteva razprava o nujnosti predloga o zakonu za pobijanje korupcije. Za to so se določili tudi govorniki, in sicer za Jugosl. klub dr. Hodžar, za demokratski Ranković, za muslimanski Salih-Baljić, za zemljoradniški Dimitrije Vujić. Pri tej priliki bo nastopil tudi po en govornik Jovanovičevega in HFSS kluba. Končno so voditelji definitivno sklenili, da se bo vršila prva manifestacija ljudstva proti korupciji v Ljubljani 30. maja. Kakor smo včeraj poročali, se bodo tega zborovanja udeležili slovenski poslanci pod vodstvom dr. Korošca. Govorili bodo tudi voditelj demokratov Ljuba Davidović, voditelj muslimanov Spaho in voditelj zemljoradnikov Joca Jovanović. Kar se tiče Ljube Jovanovića, še ni gotovo, ali bo prišel tudi on v Ljubljano. Taka manifestacijska zborovanja se bodo vršila tudi v drugih krajih države, da se vsem mero-dajnim faktorjem jasno pokaže, kaj misli ljudstvo o tem velikem zlu.

Nadalje se je sklepalo o drugem zborovanju opozicije. Opozicija bo takoj po sestanku skupščine pozvala vlado, da resno v dogovoru z opozicijo v finančnem odboru razpravlja o finančnem in gospodarskem položaju in stanju v državi. Opozicija bo zahtevala, da se v proračunu izvrši nstrožje varčevanje. Opozicija misli, da se more cel proračun zmanjšati za 10 odstotkov brez karšneko škoda za drž. upravo. Opozicija bo pozvala vlado, da to stori in da v najkrajšem času predloži poročilo, da se to varčevanje realno izvršuje. Mnogi strokovnjaki pravijo, da je mogoče brez velikih težav privarčevati najmanj 1 milijardo 300 milijonov.

Istočasno s tem predlogom o varčevanju so voditelji opozicije sklenili, da se mora takoj predložiti zakon o gospodarskem svetu, da bi se tako lažje proučili vzroki težke gospodarske krize in da bi se na ta način tudi uredilo vprašanje, ki ga ima ustava v mislih za časa gospodarske in finančne krize. Voditelji opozicije so poleg tega pripravili poseben predlog, da bi se olajšali posli, katerih dosedaj Pašićeva vlada ni mogla izvršiti, ker jih je vršila samo v strankarskem interesu. Ravnotako se je govorilo o tem, da se vprašanje o poljedelskih kreditih postavi pod močnejšo parlamentarno kontrolo. Iz notranjosti so namreč prišla poročila, da se sedanji oblastniki z vsemi silami trudijo, da bi tudi tisto malo kredita, ki ga določa proračun, razdelili med pristaše vladnih strank. Namesto, da bi bile krajevne zadruge za kmetijski kredit samostojne enice, so dejansko politične ustanove, v katerih se ustvarja center radikalnih agitatorjev.

V tem oziru so nadalje razpravljali še o drugih tekočih vprašanjih. Določili so prihodnji sestanek, ker se tokom jutrišnjega dneva razidejo na zborovanja, ki se bodo vršila o Binkošti. Vsi voditelji opozicije bodo imeli ob binkoštnih praznikih shode, da obvestijo ljudstvo o poslednjih dogodkih v Belgradu.

Zahteve po diktaturi na Poljskem.

ZAHEVE SOCIALISTOV. — PILSUDSKI ZA REŠITEV NEMSKO-POLJSKIH SPOROV. — POIZKUSI KOMUNISTOV. — NASTOP DESNIČARSKIH STRANK.

Varšava, 19. 5. (Izv.) Generali, ki so nastopili proti Pilsudskemu, so še vedno internirani. Ministrski svet bo sklepal o njihovi usodi. Socialisti zahtevajo preiskavo proti vsem častnikom, ki so bili proti Pilsudskemu. Posebno velik je odpor proti generalu Sagorskemu, ki je kot poveljnik zračnega brodivja metal bombe na Varšavo. Socialisti nadalje zahtevajo preiskavo proti bivšemu finančnemu ministru Ziekowskemu in predsedniku Witosu. Levičarske organizacije prirejajo shode in obhode in zahtevajo, da se Pilsudski ne ustavi na pol poti, ampak da upostavi diktaturo leve. Socialisti poudarjajo, da je sejm čisto izgubil svoj ugled in da ni več zmožen izvesti sanacijo državo in finančno reformo. Pilsudski je dobil nešteto pozivov, da sprejme kandidaturu za državnega predsednika.

London, 19. 5. (Izv.) Pilsudski je proti angleškim časnikašem izjavil, da smatra dobre poljsko-nemške odnose za najvažnejše. Ureditev poljsko-nemške meje kakršna je sedaj, koridor in vprašanje Gdanskega, to so rane, ki jih je treba zaceliti, da ne bodo netivo večnih sporov med sosedomi.

Varšava, 19. 5. (Izv.) Komunisti so hoteli izrabiti prevrat zase. V Tirczysku so že oklicali sovjetsko republiko, pa jim je policija in vojaštvo razgnala njihove oblastnike. V Wlodziawku so poizkušali komunisti rešiti politične kaznjence. Policija je vsak večji izgred preprečila.

Varšava, 19. 5. (Izv.) Vse vojaštvo se je vrnilo v svoje garnizije. V mestu je zopet mir in normalno življenje. Začasna vlada je sklenila sklicati sejm. Desničarske stranke so izdale proglas, v katerem izjavljajo, da ne priznavajo nobene odredbe sedanje vlade, ker je vlada prišla do oblasti na brezpraven proti-

ustaven način. V narodni delavski stranki je nastopil razkol. Opozicija 6 poslancev si je prisvojila strankino glasilo in izdala proglas, v katerem povdarja, da mora narodna delavska stranka pustiti zvezo z desničarji in stopiti na stran demokracije in njenega voditelja.

Varšava, 19. 5. Maršal senata Trompuyski je po nalogu vlade odpotoval pred 3 dnevi v Poznanj, da se pogaja s tam zbranimi voditelji desničarskih strank. Doslej ni imel nikakega uspeha.

Varšava, 19. maja. (Izv.) Čas, kdaj se sestane narodna skupščina, še ni določen, ker je predsednik parlamenta Rataj, ki opravlja začasno tudi posle predsednika republike, obolet. Vlada je sklenila, da zaenkrat še ostane v veljavi odredba o cenzuri časopisja, ker je to potrebno, da se javnost ne mistificira s tendenčnimi poročili o položaju.

Varšava, 19. maja. (Izv.) Položaj je še vedno zelo resen, ker je na Poznanjskem in Pomorjanskem močno gibanje, ki se protivi priznati sedanjo vlado. Pogajanja z nasprotniki sedanje vlade, katera je upeljal sejmski maršal Rataj, so končala brez vsakega uspeha. Med desničarskim blokom je tudi še vedno veliko nerazpoloženje proti sedanji vladi. Tudi v zgornji Sleziji vlada med strankami odločno nasprotovanje proti varšavski vladi. Levo krilo socialnodemokratske stranke je odločno proti temu, da bi se takoj razpisale volitve za predsednika republike. »Robotnik« se zavzema za to, da se volitve predsednika odlože, da se poprej razpusti sejm in senat in izvedejo nove volitve. Če pa se bodo preje vršile predsedniške volitve, tedaj je treba gledati na to, da bo gotovo izvoljen za predsednika maršal Pilsudski.

Uspešna ofenziva proti Abd-el-Krimu?

Pariz, 18. 5. (Izv.) Z marokanskih bojišč poročajo, da so francoske in španske čete že izvršile prvi del napadalnega načrta. Španci pripravljajo ponovno blokado zapadnega dela rifovskega ozemlja.

Pariz, 19. 5. (Izv.) »Havas« poroča iz Rabat, da so se pri Beni Mestara že pričela pogajanja za udajo tamošnjih plemen. Na bojišču pri Fesu je Beni Hadžas podvil protinapad proti Francozom in Marnissom, ki se bojujejo na francoski strani. Beni Hadžas je bil poražen. Zapadno od Nekorja francosko-španske čete nevzdržno napredujejo.

Tanger, 18. 5. (Izv.) Španci so pri napadih na rifovsko bojno črto imeli velike izgube. Oddelek tujske legije 360 mož je izginil neznano kam. Tudi na zapadni fronti je prišlo do hudih bojev. Nad 100 mož je padlo v bojih pri Rio Martin.

Pariz, 19. maja. (Izv.) Francoske čete so zasedle postojanko Jebel-abu-Halimar. Iz Madrida poročajo, da so Rifovci na zapadni španski strani koncentrirali veliko število čet. Pri zadnjih bojih so imeli Španci velike izgube.

Komisija za preustroj Društva narodov.

Zeneva, 18. 5. (Izv.) Komisija je izdelala sledeče predloge:

1. Nestalni člani sveta se volijo za tri leta. Svoja mesta nastopijo takoj po izvolitvi. Vsako leto se voli tretjina članov.

2. Član, ki izstopi, ne more biti ponovno izvoljen za sledeča tri leta njegove poslovne dobe. Če tega ne sklene skupščina Društva narodov z dvotretjinsko večino. Vendar število na ta način ponovno izvoljenih članov ne more nikdar presežati tretjine vseh članov. Da se vpelje novi sistem, se more raztezati sklep po prejšnjem odstavku ne le na člane, ki jim poteče funkcijska doba v tem letu, ampak tudi na člane, ki bi jim potekli mandati leta 1927. in 1928.

3. Brez ozira na gornja določila lahko skupščina Društva narodov vsak čas sklene z dvotretjinsko večino, da se podvzame volitev

vseh nestalnih članov sveta po členu IV. statuta Društva narodov.

4. Število voljenih članov se zviša na 9. 5. Da stopi ta načrt v življenje, naj se na prvi skupščini Društva narodov voli 9 članov. Trije izmed njih za tri leta, trije za dve leti in trije za eno leto.

Zeneva, 18. 5. (Izv.) Komisija je sklenila, da se sestane k drugi seji, ki bo obravnavala vprašanje stalnih članov sveta, dne 28. junija. Čeprav prva seja ni obravnavala tega vprašanja, je vendar negativno že rešeno. Vsi člani razen Brazilije in Španije so se izjavili proti pomnožitvi stalnih sedežev.

Zeneva, 18. 5. (Izv.) Za Poljsko, Špansko in Brazilijo je v poročilu komisije predvidena možnost, da si zasigurajo nestalna mesta do leta 1933. Španski in braziljski zastopnik sta se sicer glasovanja vzdržala, vendar to ne ovira izvršitve.

Zaupnica dr. Marksovi vladi.

Berlin, 19. maja. (Izv.) Na današnji seji parlamenta so razpravljali najprej o dodatnih postavkah k proračunu. Za tem je prebral dr. Marks program nove vlade, ki bo vodila isto zunanjo politiko kot doslej. Ta politika je pričela z reparacijsko politiko Nemčije in se je nadaljevala v sklepanju locarnskih pogodb. Posledica tega je tudi zahteva Nemčije za sprejem v Društvo narodov. V duhu teh zunanjepolitičnih smernic je bila sklenjena tudi rusko-nemška pogodba, ki bo v kratkem predložena parlamentu. Vlada bo nadalje uredila tudi vprašanje enotne nemške zastave in vprašanje odpravnine knežjim

rodbinam. — Poslanci vladnih strank so sprejeli vladni program z velikim odobravanjem. Komunisti so stavili predlog za zaupnico, kateremu so se pridružili tudi nacionalisti. Sprejet pa je bil predlog vladnih strank, da se program vlade sprejema na znanje in preide na dnevni red.

NOVI SPOPADI V CALCUTTI

Calcutta, 19. maja. (Izv.) V bližini Calcutte je prišlo zopet do spopadov med Indijci in mohamedanci. Ubitih je bilo 5 oseb, 20 pa ranjenih.

LEP DOBIČEK.

Praga, 19. maja. (Izv.) Škodove tovarne izkazujejo za leto 1925, 38,8 milijonov čistega dobička, to je za 2,6 milj. več kot lansko leto. Delničarji dobe izplačno 44 odstot. divid.

Boj za poštenost.

»Narodni Dnevnik« je opetovano napadel SLS, ker bije boj pri HSS in SKS, ki da ste glavni zaščitniki boja proti korupciji in boste prinesli pomlad v deželo. Mi smo prepričani, da je »N. D.« na podlagi zadnjih dogodkov v Belgradu precej spremenil svoje mnenje o tej »pomladi« v naši jugoslovanski deželi in da bo kot pošten list začel neusmiljeno borbo proti onim, ki so kakor vselej tudi v zadnjem odločilnem trenutku vrgli puško v koruzo, čeprav smatra Radičeve kapitulacije za »previden umik, ki znači priprave za nove naskoke«. Borba SLS ravnajo proti Radičevi stranki in njenemu slovenskemu repku — SKS — je borba poštene, socialne, ljudske stranke, ki hoče tako v državnem, kakor posebno v slovenskem javnem življenju uvesti stanje, ki odgovarja zahtevam vsakega s trajnimi uspehi blagoslovljenega državnega in narodnega življenja.

Naš boj je boj proti sramotnemu gospodarstvu, čigar posledice so tako znane, da jih ni treba več ponavljati. 13 milijardni proračun, ki bije v obraz vsakemu nauku finančni vedi, državnemu gospodarstvu, nauku o državnem proračunu in narodnem gospodarstvu, ki mora zlasti Slovenijo izseksevirati do zadnjega pogoja gospodarskega obstanka, — je pravi zakonski otrok radičevega očetovstva in radikalnega materinstva, čigar vzrojo v Sloveniji je prevzel g. Janez Pucelj. Nič ne pomaga, če Radič očetovstvo taji in mu Pucelj sekundira, nič ne pomaga, če Radič frazari o štedenju in Janez Pucelj o vzornem združništvu! Na naše šibko narodno gospodarstvo je že padla mesarska sekira!

Naš boj je boj za poštenost zlasti v javnem življenju. Beseda dana mož velja! to je geslo slovenskega človeka, kolikor ga ni pokvarila odtujenost lastnemu narodu. Slovenski človek ima značaj, ljubi značajne ljudi in v značajne vzgaja svoje otroke. In dejstvo je, da ni bolj nesrečne, bolj brezplodne politike kot je politika z geslom: koga prevartiti! Naj našo znano poštenost prodamo pustolovski, da se bo ljudstvo varalo z bojem proti korupciji, kot so pokazali shodi v Novi Gradiški in Požegi, v Belgradu pa pošiljali vzdihli proti nebu, naj ji da nebo še dolgega življenja? Da se bo kongliralo s »hvaljen Isus — živila republika«, vzgajalo ljudstvo pa v barbarstvu, »da duhovnik bere našo Bogu, misli pa na hudičac«? Da se bo govorilo o delu za ljudski blagor, dejansko pa prepuščilo kmetu židovstvu in framonstvu v eksploatacijo? Da se bo govorilo o seljaštvu, na ministrskem stolu pa izgovarjale filistrske besede: Jaz sem si že pomagal, pomagaj si še ti? — Vobče: da bo politika »hopa, hopa, hop!« ideal?

Naš boj je boj za ohranitev naroda z vsemi lastnostmi, ki ga označujejo. Radičevska framonaska era je sicer bolj tajna, a zato nič manj strupeno hotela zasekati najkrajvejšo rano v naše narodno telo. Slovenski versko-katoliški značaj je naša najkarakternejša stran. Iz tega vrelca je prišla vsa naša gigant-ska zgodovinska borba, iz tega vrelca ona silna organizatorična moč, ki je spremenila obličje naše zemlje, iz tega vrelca je izšla ona ozka vez med versko vzgojeno inteligenco in narodom, ki je pregnala takratno načelo: Odi profanum vulgus. Iz tega vrelca je izšla zavest, da uradništvo mora biti z ljudstvom, zavest o enaki vrednosti in enaki potrebnosti vseh stanov in zahteva, da narod ne sme biti goli predmet uradniškega vladanja. Radičeva era je vedela, da naš narod vsled svojega značaja ni dostopen demagogiji, zato se je nadaljevalo po Pribečević-Zerjavovi metodi od — zgoraj. V okrilju ljubljanskega velikega županstva so oddelki, iz katerih je radičevščina izgnala zadnjega uradnika krščansko-socialnega prepričanja, so ustanove, kjer so se mesta, zasedena od naših, sijajno kvalificiranih, za slovensko znanstvo in kulturo izredno zaslužnih ljudi, sama na sebi velike važnosti — v novem proračunu od g. Radiča enostavno črtala! Zakonito določena vsota 2.800.000 Din za katehete-veroučitelje kot nagrada za njih trud in materialna pomoč v že itak skromnem življenju — je po Radičevem programu v proračunu izostala! Ali je tudi tu mislil g. Radič, da bo »pop vzgajal mladino h krepostnemu življenju, mislil pa v resnici na hudičac«?

Globlji pogled v notranjost ljudi, ki vodijo sedaj krmilo države, nam razjasnjuje, zakaj gre vse tako in ne drugače, zakaj se upirarja pred ljudmi boj, na tihem pa vladajo najprijetnejši odnosi, zakaj se pusti formalnega sovražnika v vsej moči, da vlada dalje naše ljudstvo...

Zato je boj SLS boj poštenosti, značajnosti, iskrenosti, zato je boj SLS proti vsem tem izrodkom, ne izključivši HSS in SKS, baš iz slovenskega stališča zgodovinsko opravičen!

PAPEŠKI NUNCIJ V SOMBORU.

Sombor, 19. maja. (Izv.) V nedeljo se je tukaj mudil papeški nuncij Pellegrinetti. Pri-sostvoval je proslavi praznika sv. Terezije, ki so ga proslavile karmeličanke. Somborsko prebivalstvo je nuncija sprejelo z največjo častjo, in sicer ne samo katoliško, ampak tudi prebivalstvo drugih ver. Veliki župan je na čast visokega gosta priredil banket, kateremu so prisostvovale vse odlične osebe iz Sombora in okolice.

Potres v Belgradu.

Belgrad, 19. maja. (Izv.) Danes ob 11. uri 11 minut, 21 sekund je bil precej močan potres (5. stopinja). Najprvo so se čutili predhodni valovi, nato pa je prišel glavni sunek ob 11. uri, 11 minut, 28 sekund. Nato še enkrat ob 11. uri, 11 minut, 34 sekund. Potres v Belgradu je bil precej močan, napravil pa ni nobene škode. Zemlja se je tresla v razmahu 1 stopinje v mejah od 30 do 250 mikronov. Aparati so v Belgradu beležili trajanje neobčutljivega tresenja skozi do 11. ure, 21 minut, 30 sekund. Če bi bile razdalje med valovi krajše, bi bila škoda velika. Epicenter se nahaja 32 km južno od Belgrada med Kosmajem in Bukoljo. S tem potresom je oživela za nekaj časa pritajena seizmična akcija severno od Lazarevca od 24. marca 1922, katere serija potresa je trajala do jeseni 1924.

BESEDE, KI NIČ NE POVEDO.

Belgrad, 19. maja. (Izv.) Novi minister za agrarno reformo, dosedanji podpredsednik narodne skupščine, je danes prevzel posle ministrstva svojega prednika Pavle Radiča. Nato je dal časnika-rem kratek ekspezo o programu dela. V ekspezeju naglašja, da bo nadaljeval sedanjo politiko in da bo gledal na to, da se ublaži razredna razdvojenost. Agrarno reformo ni mogoče izvajati brez potresov. So velike težave, toda s sistematičnim in naprednim delovanjem jih je mogoče prebroditi. Počasi bo treba ustvariti nova načela o ureditvi pravnih odnosov v državi. Geslo bo težko ali koristno. Nadeja se, da bo pri tem lahko imel uspehe.

POLITIKA IN LJUBEZEN.

Belgrad, 19. maja. (Izv.) V Belgrad je dane prispel sin predsednika grške republike Pangalos. Svoječasno je namreč njegov oče iz Aten izgnal njegovo zaročenko, rojeno Dalmatinko Trpkici, ki se je nato naselila v Belgradu. Sina pa je interniral, da bi pozabil na svojo ljubezen. Sedaj se je sinu posrečilo uiti iz neprosto-vojnne internacije in je prispel v Belgrad, da najde zaročenko, kar se mu je tudi posrečilo. V tukajšnjih grških krogih je njegov prihod napravil precej neljubo presenečenje.

Nedostojno.

Saj se ne da tajiti, da je parlamentari-zem vsepovsod precej nagnit in izkvarjen; vendar je povsod ohranil še nekaj svojega obraza, nekaj svoje dostojnosti kot najvišja zakonodajna oblast. Samo fašistovska Italija je prav do tal poteptala svoj parlament. Samo v tem parlamentu se dogaja, da aktivni člani vlade in sam njen načelnik brez vsakega olepšavanja priznavajo, da se ne menijo za nobeno naravno pravo ne pisane zakone, kjer so ti v nasprotju z njihovimi cilji. To se je v posebno žarki luči pokazalo o priliki razprave o proračunu prosvetnega ministrstva.

Ko sta govorila poslanca dr. Besednjak in Tinzl, so ju prekinjali z najbolj bedastimi medklci, in to ne samo fašistovski poslanci, marveč celo vladni člani. Na Besednjakovo pritožbo, da se je v ljudske šole uvedla italijansščina, ki je ljudstvo ne razume, je zaklical g. Mussolini: »Nauče naj se! Otroci imajo veliko sposobnost, da se priuče jezikov!« — Ko je posl. Besednjak ugotovil, da so oblasti kaznovala starše, ki so zahtevali, da se drže zakonito zajamčene dodatne ure za materinščino in so v znak protesta, ker se to ni zgodilo, pridržali otroke doma — ga je prosvetni minister Fedele zavrnil: »Oblasti so imele prav, ker je naša naloga, da vzgajamo italijanske državljane v italijanskem duhu.« Ko se je poslanec Besednjak skliceval na to, da plačujejo Hrvati in Slovenci davke in dajejo vojake, a nimajo niti tistih pravic, ki jih Italija priznava svojim Afrikanecem, je Fedele zaklical: »Kaj bi bili pa naredili z vami, če bi bila zmaga Avstrija?« Ko je posl. Besednjak ponujal dokaze, da se silijo slovenski učitelji, družinski očetje, da izstopijo iz slovenskih organizacij in vpišejo v fašistovske, pod grožnjo, da drugače izgube službe, ga je Fedele zavrnil: »To je popolnoma lažljivo, kar pripovedujete!« Kje je tu resnost, ki jo zahtevajo od vlad najelementarnejši parlamentarni običaji? — Še hujše pa je bilo, ko je govoril tirolski poslanec Tinzl; njegovih besed v hrupu skoraj sploh ni bilo razumeti. Državni podtajnik v notranjem ministrstvu Teruzzi je zaklical Tinzlu: »Pri prihodnjih volitvah vas ne bo več!« Prometni minister Ciano in posl. Greco sta se od zadrž približala Tinzlu in mu iztrgala iz rok pisani govor, kar je fašistovska večina plačala z velikanskim krahom in odobravanjem. To je sploh najnovejši »parlamentarni dovtip« fašistovske večine, da trga opozicijske poslance iz rok osnutke govora. To že ni več otroško in najbolj dokaz, da je fašistovska stvar v bistvu gnila.

Shodi SLS

Sestanka zaupnikov SLS v Komendi na binkoštni ponedeljek za sodni okraj Kamnik se udeležijo tudi načelnik SLS dr. Korošec. Zaupniki ponovno vabljeni, da se številno udeležijo.

Pri Mariji na Ložnem pri Sv. Florjanu pod Bočem se vrši na Binkoštni ponedeljek 24. maja po pozni sv. maši shod SLS. Govori poslanec Škoberne in še eden g. poslanec.

Shod na Gori Oljki. Na binkoštni ponedeljek po maši ob pol 8. uri jutraj se vrši shod na Gori Oljki. Poroča posl. Puš-njak. Obeta se velika udeležba iz Saleske in Savinjske doline.

Beležke

»Velika modrost. Ko je Radič svojim ljudem razlagal, da se take stvari kot jih uganja on, dogajajo tudi na Francoskem, so radičevci baje odgovorili: »Može to iči u francuske glave, ali u naše ne ide...« Ko so ga opozorili časnika-ri, da dela prehitre skoke, je odgovoril: »E, dragi moj, človek mora biti elastičen, samo norci so dosledni. Jaz hitreje mislim, se hitreje razvijam, a vi zastajate, jaz letim, a ti se plaziš. Narod nima elastičnosti, a on ve, da je to dobro. Vidite, za to veliko modrost inteligenca ne zna...« Res — hvala Bogu, da je izmed slovenske »inteligence« za to modrost g. Pucelj že davno vedel!

»Ogorčen, pravi »Jutro«, da je bil dr. Korošec, ker ni postavil klerikalcev nihče nobenih pogojev in jih sploh vprašali niso, ali bi šli v vlado, in misli, da je njegovo nezadovoljstvo izviralo pred vsem iz dejstva, da se klerikalcev ni nudila možnost izdati pod kakršnimkoli pogojem svoj »narodni program na korist velesrbskega centralizma, v katerem so svoječasno s tako vsmo sodelovali. — Kar »Jutro« misli, je nezmisl. To je eno. Drugo je to, da je čisto navadna laž, da so »klerikalci« kdaj sodelovali na velesrbskem centralizmu. Tretjič pa je zelo interesantno to, da »Jutro« priznava, da je centralizem velesrbski. Zato se pa tudi tako silno navdušuje za centralizem in zato tudi ne more nič slišati o kakem slovenskem narodu, ampak pozna samo nacijo in njeno »edinstvo«.

»Zalostno vlogo, ki jo je igrala v zadnji krizi SDS, smo že ugotovili. To ugotavlja tudi »Nar. dnevnik«, ki piše: Nihče ni imel niti najmanjše volje, da bi se pogajal z SDS, kakor da je sploh ne bi bilo. Ni bila več to samo popolna izolacija SDS, bil je to še splošen prezir te stranke. Odigrala je SDS v Belgradu in odigrala je v državi, ker je njeno stališče tako napačno, da ni v vsej skupščini niti ene stranke, ki bi samo mislila na kakršnokoli sodelovanje z SDS. Tudi v Sloveniji je že odigrala SDS in samo njena reklama ji je še ostala, ki jo dela »Jutro«. — Točno!

»Preboleti ne more »Jutro« strašnega udarca, da ni prišlo do obnove PP-režima. Koliko so se Pribečevićevi prizadevali, da bi pomagali g. Pašiču iz zagate! Polikusili so celo tisti nerodni manever s svojim posebnim predlogom, kar pa jim je tudi spodletelo. Pa se je spet pojavil g. Radič kot rešitelj (»Jutro« piše seveda velesrbsko »spasitelj«) korupcije, kar bi bila tako rada storila SDS. To »Jutro« silno peče in zdaj zdelava g. Radiča, da se vsa kadi. Seveda mora zraven pritegniti tudi klerikalce, brez klerikalcev ne ore pri »Jutro« nič. Pa si jih je privoščil v včerajšnjem uvodniku takole: A nič manj so klerikalci in davidovčevi pripomogli, da je akcija proti korupciji kompromitirana, ker se je v odločilnem trenutku po krivdi te gospode prevrgla v običajno politično kupčijsko zadevo in je pokazala da nositeljem in podpor-nikom radičevskega predloga ni bilo za pobljanje korupcije, temveč za ustvaritev politične kombinacije, ki bi naj bila njih same privedla — k vladnim jaslom. — Zadnjič smo brali v nekem listu šaljivo vprašanje, kaj je bolj neumno ko neumno? Evo ta »Jutro« stavek.

»O najnovejšem Radičevem polomu piše »Hrvate: Od poraza do poraza gre Radič, sedanj pa je eden izmed najtežjih. Radič se mora odreči predlogu o prehodu na dnevni red, za katerega je glasovala večina parlamenta. Radič mora ostati izven vlade in »napolje« mora tudi Pavle Radič. Radič mora v vladi trpeti Nikića in Šuperino kot predstav-nika. Radič mora dati pismeno obvezo, da ne bo vsaj dva meseca imel nobenega shoda in da ne bo pisal v »Domus«. Radič mora hoditi z nagobčnikom na ustih, a on se tega ne sramuje, ampak še o tem sam govori. In hoče biti vodja svobodnega naroda! On, ki mora nositi nagobčnik na ustih in nima svobode niti pri delovanju, niti pri govoru! Zares je skrajni čas, da Radič pusti stvari, za katere ni pokazal najmanjše sposobnosti, zares je skrajni čas, da neha sramotiti sebe in hrvatski narod.« »Hrvate« je lahko pri miru! Še živi eden! Martin Krpan z Vrha pri sv. Trojici je z mesarico premagal celo dunajskega Berdavska, pa ne bo naš belgrajskega? — »Obzore« pa pravi, da ne ve, koliko je popu-stil Radič, koliko Uzunović, koliko bodo radi-kali še zahtevali od HSS in koliko odbili, kar bo HSS zahtevala, koliko časa bo HSS to stanje zdržala in kaj bo s takim popuščanjem dosegla. — V »svoji« nevednosti se lahko pouči pri drugih časopisih vzame tamburino in zabrenka znano »O du mein...«

»O mogočnem naraščanju SDS v Dalmaciji pripoveduje »Jutro« in poroča, da so pri občinskih volitvah po doslej znanih rezultatih samostojni demokrati dobili v severni Dalmaciji 72 mandatov, v južni Dalmaciji pa preko 100 mandatov. Istočasno pa objavlja notranje ministrstvo volivne rezultate, gla-som katerih je dobila SDS v severni Dalmaciji 44. v južni pa 17 mandatov. — S takim

mogočnim naraščanjem SDS v Dalmaciji se torej »Jutro« hoče očitno potolažiti nad mogočnim propadanjem SDS v Sloveniji.

Naša politika

»Blok hrvatskih strank v Splitu. Predstavniki HSS so posetili dr. Trumbića in mu ponudili zvezo svoje stranke. Tudi med dalmavsko skupino se vrše razgovori o sklenitvi hrvatskega bloka, ki bi plem razpolagal s 27 odborniki. Novi župan se voli v soboto. — Pučki stranki sta prisojena 2 mandata.

»Falzificiranje glasov. »Obzore« poroča, da so se ob priliki zadnjih občinskih volitev v Dalmaciji glasovi kruto falzificirali. Da je v Doljem Kaštelu dobil jugoslovanski blok 9, a združeni Hrvati samo 8 mandatov, je bilo mogoče samo na ta način, ker se je uničilo 50 glasov, oddanih za listo združenih Hrvatov. Pribečević dementira poročilo o izidu volitev, kot ga je izdalo notranje ministrstvo in pravi, da je nepravilno. Do sedaj še ni ugotovljeno, koliko »patriotov« se je naravnost vsedlo na — volivne skrinjice.

Šolstvo in vzgoja

Skupščina meščanskošolskega učiteljstva.

Včeraj je imelo »Društvo učiteljstva meščanskih šol« zborovanje, ki je hkrati nadomeščalo okrajno učiteljsko konferenco. Predsednik ravatelj K. Hočev ar je pozdravil udeležence, ki so se polnoštevilno zbrali v prostorih I. dekl. mešč. šole v Ljubljani. Zanimanje je bilo tem večje, ko se je izvedelo, da prideta k sestanku tudi oba oblastna inšpektorja dr. Beuk in Wester.

Gg. nadzornika sta referirala o inšpekci-jah. Postavila sta se na stališče, da naj se prizna in pohvali, kar je dobrega in vzornega, pa da treba opozoriti tudi na hibe in nedostatke, če hočemo govoriti o bodočem napredku. Navajala sta tudi razne ovirne okoliščine, ki ne pospešujejo razvoja meščanskih šol: Zadnji čas se je preveč eksperimentiralo z uvajanjem novih učnih načrtov, ki niso bili primerni; premalo je bilo doslej usposobljenega osebja za te šole; odprli so vrata na stečaj vsem učencem in učenkam, če so le za silo dovršili četrti osnovni razred, dočim so poprej zahtevali dobro spričevalo 5. razreda.

Dr. Beuk je nato opozarjal na pravice, ki jih imajo ravnatelji mešč. šol, na dolžnosti hospitiranja i. dr. Opetovano je poudarjal, da je učni cilj teh šol praktično življenje, dasi njih ustroj omogoča tudi prestop v sred-nje in druge njim sorodne zavode. Analiziral je nato posamezne predmete, ki spadajo v njegov delokrog (prirodopis, fizika, računstvo in geometrija), ter povsod dodal uvaževanja vredna navodila. Glede pevskega pouka sodi g. nadzornik, naj bi se mladina ne vez-bala za javne nastope, ker se porabi preveč dragocenega časa. Pri ročnih delih tudi ne kaže preveč negovati umetnosti in dragocenih vezenin, marveč gleda naj se na praktično korist; zato tudi krpanje naj ne izostaja. Tudi obl. nadzornik Wester je našteval najprej nekatere okoliščine, ki ne pospešujejo šolstva.

Nato je navajal podrobno izboljševalne predloge za jezikovni pouk, za slovnico, cirilico, nemščino, zgodovino, zemljepisje i. dr. Telovadnemu učiteljstvu je dodelil lepo nalogo, ki naj bi bila v tem, da se naj njih trud in spretnost pokaže tudi v splošnem redu in disciplini na šoli. Priznati se mora, da je bilo poročilo obeh gg. nadzornikov stvarno, dobrohotno in nepretirano ne v hvali, ne v izboljševalnih nasvetih. Veselilo nas je, da sta priznavala pomen in potrebo meščanskih šol — kot praktičnih šol za življenje.

Po poročilih gg. nadzornikov je strokovni učitelj Ludovik Primožič dal s svojim predavanjem »Načelo dela pri zgodovinskem pouku« pobudo za razmišljanje, kako bi se mogla tudi pri tem učnem predmetu čim bolj gojiti otrokova samodelavnost. Le tedaj je zgodovina — ali pouk o preteklosti — vzgojna in koristna za sedanjost, če otrok ob roki učiteljevi izsleduje zgodovinske vrednote in jih tako rekoč doživlja.

Strokovni učitelj Anton Dragan je pa pokazal in razložil univerzalni aparat — izdelek njegove pridnosti in spret-nosti —, ki omogočuje učitelju fizike izvrševati natančne in lahkoumljive poizkuse za mnoga težka poglavja mehanike, kot so: sestavljanje in razstavljanje sil, vzvod, tehtnic, strmina, škripci itd.

G. predsednik ravatelj Hočev ar je še končno poročal o tekočih društvenih zadevah. Društvo je doseglo, da se je uvedlo strožje policijsko nadzorstvo pri kino predstavah. Zborovalci so zagovarjali tudi stališče, da bodi meščanska šola kot svoječasno i v bodoče »izbirna« šola. Učencem s slabim učnim uspehom v letnem spričevalu bodi zabranjen vstop vanjo.

Vsi zborovalci so se zadovoljni razšli v zavesti, da so za svoje stanovsko delo mnogo pridobili.

Pridobivalte novih naročnikov!

Kaj se godi doma

Tudi oni tam gori ...

V soboto zvečer sta v pozni temni noči plavala dva nebeška duhova nad Dunajsko cesto proti Ljubljani. Počasi je bil njun let, kot let je ptica, ki se vračajo trudne, ohromele po dolgi, dolgi poti v naše kraje. In ustavila sta se tam gori onkraj vojašnice, sedla na zeleno lipo in se pogovarjala:

»Ti,« je rekel duh s cilindrom in dolgimi kodrastimi lasmi, »kaj pa bo to? Kaj pomeni ta ograja in ta dolinica v njej? Ali nov kolizej zida sleparski hudič?«

»Ne,« mu je odgovoril tovariš, »to bo prvi slovenski Stadion, kjer se bo vežbala mladina v negi telesa in vzgoji duha. Pa mi je pravil včeraj sveti Peter, da so graditelji priredili loterijo, s čimer bi se gradba pospešila. Baje je še nekaj srečk na razpolago. So po deset dinarjev, dobilki pa, pravijo, zelo lepi. Kaj ko bi jih tudi midva nekaj kupila? Gre za slovensko stvar in če kaj zadeneva, nama pride prav pri nebeškem taroku, saj veš, da naju starosta nebeških tarokistov, sveti Peter, vedno obere.

»Pa kje naj srečke dobiva?« je vprašal duh s cilindrom.

»Veš kaj,« je odgovoril tovariš, »najbolje se mi zdi, če naročim nocoj, ko bodo penatje odkrivali miljo ploščo, doktorju Jožu ali Avgustu, naj jih preskrbita nekaj tudi za naju. Si jih bova delila. Par jih podariva svetemu Antonu za srečo.«

»Velja,« je odgovoril kodrolasi mož, »poskusiva srečo.«

Proti jutru sta odhajala duhova izpred Figove gostilne proti št. Vidu na Potočnikov dan. Oba sta imela s seboj precejšnje število »stadijoniških srečk in sta bila dobre volje. Mož s cilindrom je hotel zapeti »Pod oknom«, pa ni bilo lune.

Bila sta doktor France in bratec Andrej.

Beležimo.

Veliki župan ljubljanske oblasti dr. Baltič je razpisal za nekatere sodne okraje volitev v cestne odbore, tako za kranjski, ki so se že izvršile, in trškiški okraj. Po določilih bivšega deželnega »bora« bi volil trškiški okraj, razdeljen po posameznih občinah, tele odbornike: Krize 1, Tržiš 1, Kovor 1, Sv. Ana 1, Katarina 2. Gradbena direkcija je predlagala velikemu županu tole volitev: Krize 1, Kovor 1, Tržiš 2, Sv. Katarina 2, Sv. Ana 1. Dr. Baltič je ta načrt razveljavil in določil: Tržiš 3, Krize 1, Kovor 1, Sv. Ana 1, Sv. Katarina 1. Beležiti je, da Tržiš in Sv. Ana nista v večini v taboru SLS. G. dr. Baltič je za kranjski sodni okraj razdelil odbornike takole: Velesovo in Cerkije 1, Šenčur 2, Sv. Jošt in Stražišče 1, Kranj 3.

Pripomniti je, da sta Kranj in Šenčur dva kraja, kjer SLS ni v absolutni oblasti.

Š 40 tkzv. cestnega reda, torej zakona o vzdrževanju cest, ki niso erarične, velevala, da je »naročjen za število odbornikov obseg kraja, davčna moč, število prebivalstva in občila«.

Tu ugotavljamo: Velesovo in Cerkije imata skupaj 3563 ljudi in imata 1 odbornika, Šenčur pa 2207 ljudi in ima 2 odbornika. Sv. Jošt in Stražišče imata skupaj 2760 ljudi in imata — 1 odbornika.

Mi o obsegu teh krajev, davčni moči in občinah ne govorimo še posebej — ker je vse na dlani! Beležiti je še nekaj »malega«. Med gradbeno direkcijo in velikim županom vlada tudi spor glede kompetence, ki je po našem skromnem mnenju nepotreben. Veliki župan je razrešil n. pr. dolžnosti načelnika cestnega odbora g. Lavrenčiča v Sodražici in poveril gerentstvo Johanovemu iz Ribnice. G. Lavrenčič je dobil od gradbene direkcije obvestilo, da mu agend ni treba izročiti, ker je njegova odstavitev bila nepravilna, ker se ni po preje v zmislu določil zaslila gradbena direkcija!

Ah — zlati čas zdaj našim cestam pride!

Najboljši in najtrpežnejši češki

čevlji **TIP-TOP in BALY-SVICA**

se dobe le v trgovini **ZIBERT, Prešernova ulica.**

Fran Šuklje:

Po Sredozemskem morju

VII.

V viharju in v Barceloni.

Iz Alžira je odplul naš »Karadžorže« 3. maja ob 19. uri, kakor »korajžen vesel« tudi vsi izletniki na krovu. Nebo jasno kakor ribje oko nobenega oblaka, zvezde v vsej svoji krasoti, česa bi se bilo nam bat? Sedeli smo v jedilnem salonu, v najboljšem razpoloženju zbijali smo šale, dobre in slabe, in ko smo začutili prvi sunek, smo ga sprejeli z glasnim smehom. Ali takoj drugi sunek, ko se je ladja naenkrat vrgla na drugo stran, tako, da smo komaj vzdržali svoje krožnike, je mahoma spremenil lice naši družbi. Tu je padla planinska cvetlica, kamniška Marica, sedaj po možu presajena v gornjo savsko dolino, vjemu v naročje, tam je zbežala dražestna Ljubljanska, uprav »une beauté arabe« iz salona, krčevito tišeč robec pred lepimi ustmi, vse je bilo po koncu, še nekaj hudih sunkov in prej prenapolnjeni salon se je hipoma izpraznil. Vse je zbežalo v svojo kabino, le tam pri eni mizi sta obsedela dva slovenska »hofrata«, eden star kakor zemlja, drugi še mlad ter sta mirno pila svojega dalmatinca. Le pri dolgi mizi, ki deli jedilni salon, je še vztrajal švicarski konzul iz Zagreba, dobričina, ki kljubuje vsem vi-

Skandal.

Tako v ljubljanski kakor v mariborski oblasti se že glasno povdarja, kako velik škandal je to, da je že tri tedne minilo in uradništvo prosvetnega oddelka ni dobilo plače. To je gotovo škandal. Je pa še večji škandal. Za več mesecev nazaj je država dolžna katehetom za njihove ure v šoli, za naprej je pa kratkomale odpovedala plačilo. Da se je to zgodilo pod prosvetnim ministrovanjem g. Stjepana Radića, si bo slovenska duhovščina dobro zapomnila.

Ko se je mariborskim profesorjem nakazalo izplačilo nadur, so se silno razveselili tudi drugi uradniki, ki so prav tako potrebni postranskih dohodkov, ker ne morejo izhajati s svojo piščo plačo. — Toda o njihovih nadurah ni nobenega sledu. Tako dolguje država uradnikom kontrole dohodkov znatne vsote, toda čakali bodo menda še precej časa, da pridejo do svojega denarja.

PP in RR režim, obema bo slovenski narod postavil enkrat spomenik.

Časnikar obsojen na 8 dni zapora in 100.000 dinarjev denarne kazni.

18. t. m. se je pred zagrebškim sodiščem vršila razprava proti belgrajskemu poročevalcu Jutarnjega lista M. K. Ivaniču, katerega je tožila belgrajska tveška Vuletič-Gavrilovič, ker je Ivanič poročal iz Belgrada, da je v konkurzu. Obtoženec osebno ni bil navzoč ter je pismeno in po svojem zastopniku izjavil, da s to vestjo, katero pripozna kot napačno, ni hotel škodovati ugledu omenjene tveške. Sodnik ga je kljub temu obsodil na 8 dni zapora, 2000 Din sodnih stroškov in 100.000 Din denarne kazni, češ, da je ta vest zelo škodovala ugledu tveške, ki je že 80 let stara.

Rudarjem.

Trbovlje, 19. maja.

Naloga, ki si jo je začrtal akcijski odbor, je bila hvalevredna, ker se je hotelo pomagati vsestransko našemu bednemu delavstvu. Začasno so se ublažile strankarske strasti, to so pa hoteli nekateri izrabiti in delati za enotno strokovno organizacijo. Tudi v ta oreh smo bili pripravljeni vgrizniti, ko bi v resnici bil namen pošten. Opozorjeni smo pa bili po nekem listu, da se snuje nova močna gospodarska organizacija, ki bo štela par tisoč članov in bi plavala seveda v vseh drugih vodah kot v delavskih.

Naše mnenje je tudi, da se delavstvo združi v skupno fronto, da štiti svoje delavske pravice. To vse bi se lahko uredilo na drug način. Zakoniti zastopniki delavstva II. skupine bi vso stvar vzeli v foke, sklicevali druge strokovne organizacije večkrat na sestanke, če bo pa II. skupina likvidirana, bi ta posel prevzeli delegati Delavske zbornice. Vse bi bilo brez vsakih drugih stroškov in strokovne organizacije bi svoje člane imele nadalje včlanjene vsaka v svojem društvu. Pomagati drugim, nepoklicanim z osnovanjem nove strokovne skupne organizacije na račun delavstva kviku, pa nismo voljni. Gotovo je pa tudi, da bi centralna vodstva v ocepitve ne privolila.

Ze danes je pa treba delavstvu pomisliti kam da bo krenilo, in zabičevati, da je v interesu slovenskega rudarja le, da se oklene *Jugoslovanske strokovne zveze rudarjev*, ki ima in bo imela svoje zastopnike v parlamentu in na drugih mestih in kateri bodo delavca zagovarjali kot dosedaj. Odločitev torej ni težka, kar le v tej organizaciji bodo našli rudarji pomoč.

OSREČI BIRMANCA

s krasno obleko, ki jo najlažje in najbolje kupiš pri trvdki

Drago Schwab — Ljubljana.

V zalogi lepe čepice za dečke.

Mariborski občinski svet.

Maribor, 18. maja.

Za današnje sejo mariborskega občinskega sveta ni bilo takega zanimanja kot za prejšnjo. Reševale so se le tekoče zadeve gradbenega značaja.

Dopis velikega županstva za dovoljenje krošnjarjenja po mestu se je izročil odseku. — Škropljenje ceste v Melju izvršuje občina, tlakovanje pa železniška uprava. Obsežne parcele ob Tržaški cesti pri vojašnici se parcelirajo. — Za novo cesto v Melju ob brodu mimo hiše šol. sester do tovarn Hutter in drug ter Šonski se določi vsota 70.000 dinarjev. Za cesto prispevata tudi omenjeni podjetji. — Oddaja stanovanj v uradni in stanovanjski hiši v Frančiškanski ulici se je odredila in sicer za 3 sobno stanovanje 500 Din, za 1 sobno 120 Din. — V tajni seji so se sprejeli novi občinski člani, nato pa se je objavil račun električnega podjetja. Posebna komisija ga bo še predlagala, na kar se ga bo objavilo. — Pogodbena nastavljenja je gđ. I. Kotnik, ki je bila v dnevnem zavetišču reducirana, kot skrbstvena sestra pri mestnem fizikatu. Uradne ure na magistratu se določijo in sicer: ob vseh delavnikih, če ni narodni praznik ali posebej odredjeno počivanje dela: od pol 8 do 14.

Policijsko ravnateljstvo v Mariboru.

Listi so prinesli iz Belgrada dosedaj še nepotrjeno vest, da je izpremenjen mariborski policijski komisariat v policijsko ravnateljstvo. — Vest bo najbrž odgovarjala resnici, ker predvideva že letošnji proračun notranjega ministrstva upostavitve policijske direkcije v Mariboru ter je zato določenih po postavki W. 502. 40.000 Din kredita, kakor tudi potrebni krediti za opremo policijskih stražnic, nabavo konj, koles itd.

Z izpremenitvijo komisarijata v ravnateljstvo se razširi tudi njegov delokrog na okoliške predmestne občine, kjer je dosedaj opravljalo varnostno službo orožništvo. Studenci, Radvanje, Tezno, Pobrežje, Krčevina in Lajtersberg pridejo v območje mariborske policije in s tem bo odpravljeno dosedanje nevzdržno stanje, da sta se takorekoč sredi mesta dotikala policijski in orožniški rajon, pri čemer je trpela zlasti varnostna služba. Omenjene občine so bile sicer z odlokom dne 8. II. 1919 Narodne vlade o ustanovitvi mariborskega polic. komisarijata pridružene v njegovo območje, toda radi odpora orožniške komande naredba ni obveljala in ostalo je pri starem.

Sedanji vodja polic. komisarijata g. nadsvetnik Kerševan je že opetovano potem vlog in potem časopisja opozarjal na te nedostatke. Maloštevilno orožništvo v okoliških občinah, ki štejejo skupno skoraj 15 tisoč prebivalcev, nikakor ni v stanju vršiti v polni meri varnostno službo, ki bi bila zlasti na periferiji mesta kot zatočišču raznih temnih elementov, potrebna. Ustanovitve policijske oblasti v Mariboru je zlasti iz tega vidika pozdravljati, tembolj, ker je to zopet nov korak k končno veljavni priključitvi predmestnih občin mestu Maribor.

Konjske dirke v Ljutomeru.

Po celi državi znane ljutomerske konjske dirke so se vršile ob krasnem vremenu dne 15. in 16. maja. Dasi dirkajo samo domačini, je vendar vsled znanih ljutomerskih konj ta dirka ena najvažnejših v naši državi in zato je bil tudi obisk temu primeren. Oblast je zastopal g. referent ing. Zidanšek, Dravsko divizijo g. podpolkovnik Pogačar in čakovski kavalerijski polk, ki zelo uspešno pospešuje ljutomersko konjerejo, g. major Perovič.

Dirka se je vršila na izbornu urejeni progi. Pred vsem so se odlikovali novi triletni dirkači, med katerimi je bilo opažati par res krasnih eksemplarov, ki so predirkali kilometer v času 1:58 in 1:59.

V glavni dirki se je zopet izkazala naša kmet-ska konjereja. Najboljši čas 1:52 se doseže le na malokateri dirki. Dvoprežne dirke se je udeležilo 5 vpreg.

Prireditve je zaključila jahalna galopna dirka, v kateri so startali samo konji-kasači ter pokazali, da jih znajo naši kmet-ski konjereji odgojiti v prvovrstne jahalne konje. — Z lahkoto je prispel prvi na cilj »Poldek«, last g. Antona Slaviča.

Letošnje dirke so pokazale, da konjereja v ljutomerskem okrožju lepo napreduje ter je danes na prvem mestu v celi državi. Ljutomerski kasači so znani na vseh naših večjih dirkah in častno so zmagali pred svetovno konkurenco tudi na inozemskih dirkališčih. Dasi so konjereji izključno sami kmetje, ki svojih konj ne rede samo za luksuzne dirke, ampak za trdo kmet-sko delo, so z ljubeznijo in skrbno izbrano rejo dosegli rezultate, kot jih lahko beležijo le velike magnatske žrebnarne. Ljutomerski dirkalski konji delajo celo leto na polju, orjejo, vozijo gnoj itd., le kak mesec pred dirkami jih pričnejo malo uriti in trenirati. In ravno tako postopanje je morda vzrok odpornosti in žilavosti ljutomerske konjske pasme, ki bo polagoma prodrla tudi izven Ljutomera.

Rajska jama v Postojni.

Pišlo je število onih, ki so imeli priliko prekorati most, postavljen — ni mnogo let od tega — nad temnim prepadom, da omogoči vstop v oni pravilni svet svetovnoznane postojnske jame, kateri po pravici nosi ime »Rajska jama«. Mnogi pa so bili oni, ki so želeli vstopiti v ta bajni kraj in si ogledati krasote, katere je narava skrivala našim očem na tisoče in tisoče let. Toda sedaj bo tudi občinstvu dana možnost, da si ogleda ta biser podzemnega sveta. Ali mnogo dela in truda je zahtevala ureditev te jame; težko je bilo razpeljati poti med pravim pragozdom tankih kapnikov, treba je bilo skrajne previdnosti. Najmanjši sunek zado-stuje, da se metre visoki in kakor sveča tanki kapniki odlomijo in zdrobijo. Radi tega so poti primerno ograjene, da se kak obiskovalec ne spozabi in ne pokvari bleščečih se kapnikov. Ni mogoče opisati vseh krasot, katere je narava tukaj zbrala, kakor tudi ni mogoče opisati čustev, katere človek občuti, ko stopi v te prekrasne dvorane, v katerih se kapniki bleščejo v vseh mavričnih barvah, obžarjeni po luči, katere mečejo nanje skrite električne žarnice, ogromno delo, končano šele pred kratkim. Rajska jama se odpre občinstvu na Binkoštno nedeljo, 23. t. m., in tisoči in tisoči obiskovalcev, ki prihajajo na ta dan v postojnsko jama iz vseh delov sveta, bodo imeli priliko ogledati si to krasoto podzemskih prostorov. Na ta dan se vrši v jami tudi običajna ljudska veselica; razne godbe bodo svirale v plesni kakor tudi v nove otvorjeni velikanski koncertni dvorani.

Jamsko ravnateljstvo.

Velik požar na postaji Sulkovcih.

V torek, okoli dveh popoldne, so se užgale na postaji v Sulkovcih drva, v katere je bil pomešan premož ter se je vsled močnega vetra požar hitro razširil. Plamen se je usipal proti progi s tako silo, da mešani vlak, ki je vozil iz Nove Kapele—Batinje, ni mogel preko tega mesta, niti ne drugi vlak, ki je privozil iz Pleternice. Popotniki so morali izstopiti in stopiti v drugi vlak, ki je potem nadaljeval svojo pot nazaj. Požar se zaradi pomanjkanja vode ni mogel omejiti in je moral priti na pomoč posebni vlak iz Broda, ki je bil napolnjen z vodo. Iz Požeje sta prišli na pomoč 2 četi vojakov. Vzrok požara je neznan, enako še ni ugotovljena višina škode.

MOČNO NARASLA DRAVA PRI MARIBORU.

V noči od nedelje na ponedeljek se je dvignila Drava za več nego 1 m nad normalo. Ta hitri in močni dvig je dokaz, da so imeli v nedeljo na Tirolskem ter Koroškem močne nalive. Višina Drave se še v torek predpoldne ni znižala.

SMRTNE OBSODBE V OSIJEKU.

V procesu proti znani tolovajski družbi Gulina in tovarišev je osiješko sodišče izreklo smrtno obsodbo nad Ivanom in Jozo Gulinom. Naval občinstva pri razglasitvi sodb je bil izredno velik.

Želni dvorec, »casa dela diputacion«, kjer smo si ogledali sejno dvorano ter občudovali prelepo gotiško galerijo. Od tam čez trg v mestno hišo. Dalje skozi ozke, a dobro tlakovane in povsem snažne ulice v impozantno barcelonsko katedralo, krasno stavbo v gotiškem slogu, z grobiščem sv. Evalije, zaščitnice barcelonskega mesta. Zopet je zavijemo v glavno ulico, okrašeno z drevoredom visokih platan in palm, mimo spomenika generala Prima v mestni park. Včasih mi je imponiral dunajski mestni park, a kako revna je ta nasadba napram barcelonskemu mestnemu vrtu v Barceloni, kako siromašna ne le glede obsega, temveč pred vsem, kar se tiče bujnosti rastlinstva! Potem smo se ustavili v »Areni«, velikem poslopju, zgrajenem v mavriškem slogu ter posvečenem b i k o r b a m. Iste se vrše le ob nedeljah, druge dni je ogromna stavba docela prazna in zapuščena; tisti dan smo stopili mi v veliki amfiteater ter smo se dali fotografirati na njegovih kamenitih stopnicah. Sedaj še k monumentalni zgradbi cerkve sv. Famije, »Sagrada Familia«, ki bo pač še potrebovala dokaj let, preden jo dovršijo. Ali potem bo ta stavba v svoji naravnost bizarni gotiki sigurno ena izmed najznamenitejših in najbolj izvrlnih stvaritev španske umetnosti!

Konec našega ogledovanja je bil izlet na močno utrjeni Montjuich, 191 m nad morjem. Ne zmorem besedi, da primerno ocenim lepoto ondotnih vrtnih nasadov in

klenice in kozarce, vidno znamenje, da se restavracijsko osobje ne zanaša na mirno kosilo. In pri obedu, več nego polovica naših gostov je manjkalo!

Za nas, ki nas ni premagala Neptunova jeza, je bila nadaljnja vožnja proti Barceloni istinitni užitek. Polagoma se je ublažilo morje, ni nas več prehudelo metalo, ko smo se vozili med balearskimi otoki in Pitiusami. Na vzhodu smo imeli klasične oblike blažene otoka Majorke, pred njo strmo pobojče otoka Minorke. Ko smo jo zavili v barcelonski zaliv, se je bila morska gladina pogladila. Krov se je napolnil z izletniki, z radostnim začudenjem smo zrli z desne strani visoko sleme gore Tibidado (532 m), dočim nas je z leve pozdravil utrjeni Montjuich.

Barcelona! Mesto šteje danes milijon prebivalcev ter napravlja presenetljiv vtis po lepoti svojih poslopj in krasoti svojih nasadov. Čudil sem se velikanski umetniški fantaziji tukajšnjih stavbenikov. Primerjal sem suhoparnost nemških arhitektov z bujno živahnostjo katalonskih umetnikov in sam pri sebi sem dejal, najbolje bi bilo, da bi se naši mladi tehniki tudi včasih potrudili na španska tla ter se seznanili z izdelki arhitektonske umetnosti, vzrastlimi na solnčnatih tleh katalonskih.

Ob 8. uri se odpravimo v pet avtokarih po mestu. Najprej mimo kolosalnega spomenika Kristof Kolumba v barcelonski »de-

harjem, kakor tisti znameniti švicarski hrib Pilatus, na čigar vznožju je rojen. Prisedel sem k njemu in mirno sva pila, dokler se nisva oba podala v svoji kajuti.

Lažati bi se moral, ako bi hotel popisati tisto noč kot mirno in blaženo. Očesa nisem zatisnil, dasiravno sem bil silno zaspan. Ali moral sem se več držati svojega divana, da me ne telebi morski poglavar iz ležišča tja na kajutna tla. Brod je plesal na čudne načine: z leve in z desne, navzgor in navzdol, le to sem še pričakoval, da se bo ladja začela vrteti okoli lastne osi. Potem pa, tista nepozabna morska pesem, ki jo zapoje vihar! Vetrovi tulijo, valovi butajo, ladja pa ječi in bolestno vzdihuje, ko jo neusmiljeno biča morski navall! In tam, tisti izmed mojih »concubentium«, mojih sostanovnikov v kabini, ki so ga menda zmotoma krstila za »Goloba«, dočim bi mu moral biti po njegovi telesni obilnosti ime vsaj »Puran« — oh, kako bridko je stokal! Tudi njegovo korenjaško naravo je naposled premagal morski vihar!

Zares vesel sem bil, ko je napočil dan ter sem mogel iz zaduhle kabine ven, na »palubo«, na prosti zrak! Gledal sem bujno igro razburkanih valov, divil se krasoti vzne-mirjenega morja. Počasi so pricapljali za me-noj posamezni tovariši, prvo vprašanje je bilo povsod enako: »Kako si preстал to budo-noč?« Ko smo prišli k zajtrku, smo že imeli na mizi tisto leseno ograjo za krožnike, ste-

Dnevne novice

★ **Prosvetni upravi.** Opozorili smo že na neprimernost zbiranja prispevkov za drugoverske cerkev, kakor jo je, gotovo v čisto na-pačnem tolmačenju dopisa prosvetnega mini-strstva z dne 5. maja št. 51338, odredila po-ljudskih šolah šolska oblast v Sloveniji, ozi-roma oba velika župana (vsaj mariborski z dne 6. maja št. 2580-1—26.) To se protivi tako ustavi kakor kanoničnemu pravu, kakor smo že dokazali. Kljub temu se je ta odlok, kakor nam poročajo, po ljudskih šolah na več kra-jih izvajal ali izvesti skušal, proti čemur odločno protestiramo. Eno je proslavljanje sv. Save kot velikega pospeševalca krščanske kulture med Jugoslovani, nekaj čisto dru-gega je pa zbiranje za pravoslavno cerkev, kar more veljati samo otrokom pravoslavne veroizpovedi, in tudi tem seveda le prostovoljno. Sploh je to komandiranje ob najraz-ličnejših prilikah kakor tudi zbiranje različ-nih prispevkov od šolskih trok preveč že z ozirom na mizerne gospodarske razmere v Sloveniji. Čudimo se pa, da »Jutro« ni pro-testiralo proti temu nabiranju, saj sicer vedno zažene velik vik in krik, kadar se kje nabira za cerkvene namene in je enkrat celo izra-čunalo, koliko Slovenci v te svrhe izdajajo in kakšno zapravljajo narodnega premoženja da je to! Ko pa gre za nabiranje za pravo-slavno cerkev v Belgradu, pa Žerjavovo gla-silo čisto molči. Mogoče se bo pa oglasila katoliška »Domovina«!

★ **Se eno vprašanje Prosvetni upravi.** Zadnjič se je proslavljala pidesetletnica rojstva Ivana Cankarja. Medtem ko se naša prosvetna uprava spominja vseh mogočih ob-letnic, je to popolnoma prezrla. Vsakdo je večjega kulturnega pomena za nas nego naši lastni slovenski kulturni delavci.

★ **Orlovski odseki, krožki, posamezniki!** Vljudno prosimo, pošiljajte izkupiček za središče sproti, a neprodane središče naj se pravočasno vrnejo, kdor misli, da jih sigurno ne bo razprodal. To je nujno potrebno v svrhu evidence. Akcijski odbor za Orlovski stadion.

★ **V Ljubljani** lahko kupiš stadionske središče pri upravi Slovenca, prodajalni KTD (Ničman). Društveni nabavni zadrugi in v vseh trafikah.

★ **Otvoritev planinskih koč.** Za binkoštno praznike otvoril Osrednji odbor SPD sledeče planijske koč: Cojzovo koč, Aljažev dom, Triglavski dom na Kredarici in Orožnovo koč. Poslednji koč sta odprta samo za binkoštno praznike. Dosedaj so torej stalno odprte sledeče planijske koč in hoteli Osrednjega odbora SPD: Velika planina, Kamniška Bistrica, Kamniško sedlo, obe go-liški koči, hotel Sv. Janez in hotel Zlatorog, Cojzova koč in Aljažev dom.

★ **Zagrebski turisti, organizirani v »Sle-menu«** kakor tudi v hrvatskem planinskem društvu pripravljajo za Binkošti večji izlet v Slovenijo in sicer posetijo po skupinah Be-gunjsko, Stol, Golico in Črnomršt.

★ **II. Planinski zbor** se bo vršil na bin-koštni ponedeljek v Zdraviliškem domu na Bledu. Pričetek ob 10 dopoldne. Dnevni red: 1. Pozdrav in otvoritev (oblastni agrarni ko-kov oblasti in organizacij); 2. Poročilo pla-sedstva zbora; 3. Pozdravni govori zastopni-ko voblasti in organizacij; 4. Poročilo pla-ninskega nadzornika g. agr. višjega stavbe-nega svetnika ing. Ivan Presela; 5. Gospo-darski pomen pašništva in planšarstva, pre-dava g. okrajni ekonom Josip Sušič; 6. Naše planšarstvo in bikoreja, predava g. župan Anton Cvenkelj iz Ljubnega; 7. Prva pomoč pri neugodah živine na planini, predava okrajni veterinar Alojz Zarnik; 8. Poročilo planinskih odborov o stanju planin v njihovih področjih; 9. Sklepanje o smernicah za na-daljnje delo pri pospeševanju in izboljšanju

naših planin in o event. resolucijah; 10. Slu-čajnosti. — Vabljeni so vsi planinski gospo-darji iz ljubljanske in mariborske oblasti, zlasti zastopniki planinskih srenj in sosesk ter pašniških, živinorejskih in splošno kme-tijskih zadrug. Polovična vojna je dovoljena. Popoldne ob 3 se vrši v istem prostoru skup-na seja vseh planinskih okr. odborov, h kateri imajo pristop zastopniki oblastev, srenj in sosesk ter zadrug. Planinski odbor za radovljjski okraj. — Obl. agrarni komisar: dr. Fran Spiller-Mys.

★ **Ravnateljstvo drž. splošne bolnice** v Ljubljani vnovič opozarja, da se vsled stalne prenapetosti zavoda morejo sprejemati v opazovalnico le najnujnejši slučajji ter da v ta namen nikakor ne zadostuje samo napot-nica županstva, temveč se mora doprinesiti tudi predpisano zdravniško izpričevalo.

★ **Apostolstvo sv. Cirila in Metoda** je za tekoče leto izdalo letno poročilo pod naslo-vom: **Kraljestvo božje**, zvezek III. Vsebinska te knjižice je zanimiva in važna ne samo za ljudstvo, marveč tudi za izobražence, da mo-rejo spoznati položaj vzhodnega krščanstva in vodilne misli mednarodnega katoliškega gibanja. Knjižica se bo še pred binkoštni razposlala, da se razdeli med ude Apostolstva sv. Cirila in Metoda in da se poživlji zanimanje za vodilne krščanske ideje naš dobe.

★ **Razpisuje se slikanje župne cerkve** v Podzemlju v Beli krajini. Interesenti se va-bijo, da si ogledajo predstojajoče delo in pred-ložijo do 6. junija t. l. svoj proračun župnemu uradu, kjer dobijo tudi potrebne informacije.

★ **Kupite in naročite tablice** velike javne tombole v Slov. Bistrici, ki šteje 150 dobitkov v raznovrstnem blagu in skupni vrednosti 20.000 Din. Tombola se vrši 30. maja ob 13 na glavnem trgu mesta Slov. Bi-stricta. Tablice lahko naročite tudi tujci, ker je izvoljen poseben odbor, ki bo igral za nje. Tablica stane 5 Din. Dobijo se v kaplaniji v Slov. Bistrici, pa tudi v vseh župnijskih ura-dih slovenje bistriške dekanije. Domačini, sosedje pa tudi drugi podpirajte z naročbo tablic prepotrebno zgradbo Kat. doma v Slov. Bistrici.

★ **Državna železnica in kronski upoko-jenci.** Prejeli smo: Nižji upokoenci te vrste (služitelji, poduradniki) prejemajo po obsto-ječih zakonskih predpisih komaj četrtega, kar prejemajo današnji njim enaki upoko-jenci. Ljubljanskemu železniškemu ravna-teljstvu pa ne zadostuje, da je te reveže že vlada obsodila na mesečno prejemanje pov-prečno Din 500 pokojnine, marveč jim na ponovne prošnje in intervencije ne izplača niti te malenkosti, katera je zanje zakonito predpisana. Zato v nekem slučaju ni preo-stalo drugega kakor sodna pot, po kateri je bil državni zaklad, zastoppan po tukajšnji fi-nančni prokuraturi, tako pred tukajšnjim de-ž. sodiščem (razsodba Cg III a 1501-24) kakor z razsodbo stola sedmorice v Zagrebu Rv 66-26, kamor se je finančna prokuratura pritožila proti razsodbi dež. sodišča, obsojen izplačati tožitelju za pretekli čas 5.856 Din in v bodoče vsakega prvega zakonito predpi-sane draginske doklade in povrnitev pravi-dnih stroškov. Če trdimo zgoraj, da prejemajo naši današnji tovariši prav znatno večjo po-kojnino kakor mi stari vpokojenci, ni s tem rečeno, da smo jim nevoščljivi, kajti tudi ti prejemki ne zadostujejo za današnje razmere niti za neobhodno potrebne življenjske po-trebnosti. A da priznava vlada nam staro-vpokoencem le četrtega, kar priznava da-našnjim vpokoencem, je pač nevdržljivo! posebno če se pomisli, da tudi za slučaj bolezni nimamo mi stari vpokojenci nikake zdravniške pomoči razen bolnice, kjer se bol-niki sprejemajo le v najnujnejših slučajih.

★ **Hermann Wendel** zopet na našem jugu. Dne 17. t. m. je došel v Trst znani naš prijatelj Hermann Wendel. Topot je Wendel namenjen v Dalmacijo in na Grško.

★ **Za rezervne častnike.** Veliki župan ljubljanske oblasti je z razpisom U. št. 4568-2 od 8. maja 1926 na prošnjo ljubljanskega pododboru naročil podrejenim oblastvom, da mu predlagajo prošnje za takse proste orožne liste rezervnih častnikov za vse avtomatske pištole in revolverje kalibra 7 do 9 brez ozira na model ali sistem, ako rezervni častniki posedujejo tako orožje kot predpisano vojno opremo. Rezervni oficirji pa morajo v vsakem primeru predložiti potrdilo pristojnega po-veljstva vojnega okrožja, da so res rezerve-častniki in da spada dotično orožje k njihovi vojni opremi. — Brez takega potrdila ne bo izdajal takse prostih orožnih listov. — Za prošnje, ki so potrebne, ni treba plačati no-bene takse.

★ **Dan Rdečega križa.** Dne 6. junija se vrši po celi kraljevini dan Rdečega križa, ki ima namen dvigniti med ljudstvom smisel za prekorsno domoljubno organizacijo. Ta dan se posebej še nabirajo člani in pa pri-spevki v društvene svrhe. V Ljubljani se izjemoma vrši dan Rdečega križa dne 12. in 13. junija 1926, ker se obenem vrši tudi prireditve naraščaja v korist naraščajski ferijalni koloniji. Tudi letos pošlje ljubljanski Rdeči križ veliko število okrevanja potrebnih otrok na morje in pa v sveži gorski zrak. Priredi se na Dovjem ferijalna kolonija v šti-rih oddelkih. Prva dva vzporedna oddelka bosta na Dovjem v mesecu juliju, druga dva pa vmesecu avgustu. Stroški, ki so zvezani s prireditvijo take ferijalne kolonije, so ogrom-ni. Naši okrevanja potrebni otroci pa imajo kolosalne koristi, uživajo duševni in tel. počitek in si naberejo novih sil v svežem gorskem zraku. Ferijalna kolonija priredi svojim ma-lim udeležencem tudi večje in manjše izlete Vse pa se vrši pod strogim in strokovnim nadzorstvom. Pričakujemo, da bo naše ob-činstvo uvidelo ne le veliko potrebo organi-zacije rdečega križa za narod in državo, nego tudi radevolje z bogatimi prispevki pripo-moglo organizaciji k uspešnemu delu in omo-gotilo prireditve ferijalne kolonije. Podroben program dneva Rdečega križa se objavi kasneje.

★ **Arnavtski proces v Prizrenu.** V Pri-zrenu se te dni vrši razprava proti večjemu številu Arnavtov, ki so obtoženi, da so l. 1915 o priliki umikanja srbske vojske ubili 150 srbskih vojakov in 3 častnike, samostanskega predstojnika v Kabašu in več drugih oseb. Glavni obtoženeec je Jusuf Uka, a glavna pri-čla M. Antonijević, član mestne policije v Skoplju, ki je pri tisti strašni moriji izmed moških edini ostal živ. Antonijević je pred sodiščem obširno opisal, kako se je izvršil strahotni zločin. Antonijević se je na begu s svojim dedom, babico in sestro zatekel čez noč v kabaški samostan, kjer jih je iguman Daniel prijazno sprejel. Kasneje je prišlo še 150 srbskih vojakov s 3 častniki. Vsi skupaj so sklenili, da bodo drugo jutro nadaljevali pot. Toda zjutraj na vse zgodaj so začeli gro-meti bolgarski topovi; niso mogli dalje. Potem so prišli Arnavti in začeli nagovarjati Srbe, da se udajo. Dali so jim »trdno besor« — pri-seco, da se jim ne bo zgodilo hudega. Srbi so verjeli prisegi in izročili svoje orožje, na-kras so jih močno zastražili. Potem so jih od-vedli v oddelkih na bližnjo planino, kjer so jih v skupinah postrelili in poklali, trupla pa zmetali v 300 m globok prepad. Ta okostja so kasneje našli. Antonijević je ušel smrti na ta način, da je na poti padel in se onesvestil, a Arnavti so ga pustili ležati. Tam so ga po-brali Srbi prijazni Arnavti in mu pomagali na begu. — Ko je Antonijević končal svoje ipovedbe, so ga konfrontirali z obtoženci, predvsem z Ukom. Antonijević je vse spoznal kot člane arnavtske tolpe, ki je l. 1915 izvr-

Din 78°

Najboljši ženski platneni vseh velikosti
samo pri „VOIKA“, Ljubljana
Razpošilja se tudi po poštne povzetju

šila krvavo morijo v Kabašu. Obtoženci taje vsako krivdo in izjavljajo, da Antonijevića ne poznajo in da se niso udeležili kabaškega klanja. Razprava se nadaljuje.

★ **Sklep na belgrajskem vseučilišču.** Na belgrajski pravni fakulteti se zaključijo pre-davanja dne 31. maja, a 1. junija se začno izpiti. Na vseh ostalih fakultetah belgrajskega vseučilišča se končajo predavanja dne 15. junija, 16. junija pa se začno izpiti.

★ **Ureditev župnij v Belgradu.** Belgrajsko duhovno sodišče je sestavilo načrt za razde-litev Belgrada po župnijah. V mestu ustanove 12 novih župnij.

★ **Cerkveni koncerti v Zagrebu.** Zagreb-ski listi poročajo, da prirede bratje Holub dne 27. t. m. v zagrebški stolnici cerkveni kon-cert. Sodelovali bodo: organist prof. Bohumil, violinist Josip in harfinistinja Lujiza Holub; razen tega operna pevka Zdenka Zika.

★ **Tujei v Cirkvenici.** V letošnji sezoni je posetilo Cirkvenico do 15. t. m. 695 tujcev; sedaj prihaja tjejak dnevno po 50—60 oseb.

★ **Iz diplomatske službe.** Za poslanika v Carigradu je imenovan Tih. Popović, do-sedanji poslanik v Pešti.

★ **Odpuščenih ozir. upokojenih bo v naj-krajšem času** večje število železniških usluž-bencev tudi pri zagrebški direkciji.

★ **Napad na Čele.** V »Obzorju« ljuto na-pada dr. Höffer, starešina »hrvatskega sokol-skega saveza« Čele, ker niso Hrvatov pova-bili na izlet v Prago in pravi, da je to ravna-nje Čehov zelo bolesten pojav.

★ **Poneverbe gredo naprej.** V Osijeku so aretirali občinskega svetnika Joca Isaji-lovića radi malverzacij v odboru srbske-pravoslavne cerkvene občine in drugih pone-verb.

★ **Končan štrajk.** V lesni indubstriji »Našičko« d. d. v Osijeku, kjer je štrajkalo 2.500 delavcev, se delo zopet začelo.

★ **Tatovi na delu.** V ekspresnem vlaku na progi Niš—Caribrod so neznači tatovi okradli nekega belgijskega potnika in mu odnesli 60.000 frankov.

★ **Singeličev dan.** Za 1. VI. je po nalogu ministrstva prosvete odredeno predavanje o Stefanu Singeliću po vseh šolah.

★ **Biološko postajo** bo osnovala zagreb-ska univerza v Dalmaciji, za kar je dobila že dovoljenje od ministrstva.

★ **Avijatski kongres** male antante se vrši meseca junija v Belgradu.

★ **Novi oddelek carinarnice** se otvori po nalogu ministrstva za finance v Bohinj-ski Bistrici.

★ **Tudi nakiti niso varni.** V Belgradu je neznači »uzumovič« odnesel vdovi Persidi Adamović nakit v vrednosti 26.000 Din.

★ **Zanimiv nogomet.** V Belgradu se pri-pravlja nogometna tekma med belgrajskimi častnikarji in zdravniki splošne bolnice.

★ **Tudi drva niso varna.** Trvdka »Dolen-sko d. d.« v Zagrebu je prijavila policiji, da ji je iz njenega gozda zmanjkalo 160 vagonov drv. Zapri lo so že dva njena uradnika.

★ **Pred obnovo Caruginega procesa?** V Belgradu so aretirali nekega Martinovića, ki je bil član Carugine bande. V Mitrovici ga bodo konfrontirali z obsojenci in ni izklju-čena obnova procesa.

★ **Auto zgorel.** Dne 18. maja je pogorel avtomobil g. Aveniku, »Joževcu« v Begu-njih. Vnel se je ravno, ko se je z njim pri-peljal domov.

★ **Botri in botrice** Urarji in zlatarji v Ljubljani opozarjajo cenjeno občinstvo, da bodo imeli svoje trgovine na binkoštno ne-deljo in ponedeljek dopoldne odprte, popoldne pa zaprte. — Da bo možno tudi manj dobro situiranim slojem preskrbeti birmancem in birmankam lepa in primerna darila, ki so mladini najljubša, se je sklenilo, da se bo prodajalo blago po znatno nižjih cenah.

★ **Radioemanacijsko termalno kopališče DOLENJSKE TOPICE**, (38° C), postaja Stra-ža-Toplice zdravi z izvrstnim uspehom reuma-tizem, živčne bolezni: vnetje živcev, otrpne-nje, neuralgije, ischias, ženske bolezni, eksu-date, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in ope-racijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tu-kajšna kura je tudi okrepčevalna in omlaje-valna. Elektr. razsvetljava, tekoča voda v so-bah, sploh moderni komfort. Hrana ala carte ali v penziju. Cene nižane. Prospekte na zahtevo.

Obleke za gospode

v izvrstnih kvalitetah, priporoča po zelo zmernih cenah, trvdka

A. KUNC, LJUBLJANA

Ustanovljena l. 1879

Mimo Maribora.

Dr. F. S.:

Kako da »nacionalizem« dremlje.

Potem se je javil še dvajseti govornik, gospod Slavnik, in rekel:

»Cenjeni zborovavci! Dovolite mi, da spregovorim tudi jaz. Poslušal sem spošto-vane govornike in jim z žalostnim srcem mo-ral pritrjevati. Kajti resnično je žalostno.«

Iz žepa si je privlekel spoštljiv robec, otrl si z njim roso čelo ter uprl oči vanj; ce-njeni zborovavci so kmalu opazili, da krije spoštljivi robec papir z domoljubnim go-vorom.

»Jaz živim že leta in leta na tej ogroženi severni meji. Jaz sem vztrajal vsa leta v borbi zoper vse tuje in domače elemente. Narod je bil prva moja stvar; narod mora biti vsakomur prva stvar.«

Zadovoljno je pogledal gospoda Pivnika, krčmarja, ki je kimal.

»Naš mili slovenski narod —«

»Ni slovenskega naroda!« se gorči med-klie.

»Naš — naša — naše, naše milo pleme, naše milo slovensko pleme je še vedno ogro-ženo. Vedno se še dvigajo sovražniki. Cenje-ni zborovavci, hočem reči, da moramo v boj zoper vse sovražnike.«

Gospod Strah je skrivaj pokukal na uro. Moj Bog! žena mu je rekla, da mora biti ob

enajstih doma, pri »Črnem orlu« pa imajo sveže pivo.

»Le dva sovražnika Vam hočem opisati, gospoda moja. Prvič —«

Društveni tajnik je ves čas vestno bele-žil vse znamenite govore, dokler ga ni pred-sednik opozoril, da so jih zapisali že prejšnji tajniki prošla leta.

»Naši zunanji sovražniki. O teh, gospoda, ne bom govoril. Vi vsi in jaz pazno zasledu-jemo, kar nam naši časopisi poročajo. Tudi radi tega o tem ne bom govoril, ker moramo imeti diplomatsko previdnost.«

»Drugič pa so naši notranji sovražniki.« Sveta tišina je bila v dvorani, mnogo-številih dvajset zborovalcev je imelo sklo-njene glave.

»Kdo so ti naši sovražniki? Cenjeni zbo-rovavci, odgovoril Vam bom s Sv. pismom: kdor ni z nami, je zoper nas. Mi smo za narod. Kdor ni z nami, je zoper narod.«

»Oh,« je zahrepenel mladenič pri vratih.

»Gospoda moja! Najsi je ves narod zoper nas, mi smo za narod.«

Globoko sklonjene so bile glave vdanih zborovalcev. Enakomerno je brnel govornik, brisal svoje potno čelo in mečkal listič.

»Težki so dnovi. Priti pa mora jutranja zarja zmage. Da, zato se priključujem drugim gospodom govornikom, da podeli slavni občni zbor društvenemu blaginiku absolu-torij.«

Še poslednjič se je obrisal in umolknil. Potem pa vse tiho je bilo.

Najcenejša

birmanska darila

v bogati izbori

Lud. Černe zlatar in juvelir, LJUBLJANA, Wolfova ulica št. 3.

Ljubljana

○ Srebrno poroko sta obhajala včeraj v aložijevski kapeli uslužbenec »Slovenec« g. Jos. Grošelj in njegova soproga g. Urška v krogu treh hčera in šestih sinov. Jubilatoma želimo, da bi zdrava in srečna doživela še zlato poroko.

○ Velik protikorupcijski shod se bo vršil v nedeljo dne 30. maja v dvorani Uniona. Kakor smo poučeni, se udeležijo shoda okoli 80 srbskih in hrvatskih poslancev poleg slovenskih, med njimi tudi Ljuba Davidović, dr. Spaho, Joca Jovanović. Brez dvoma bo ta dan dvorana Uniona napolnjena do zadnjega kotička.

○ Na Rožniku so imeli v torek zjutraj letošnji maturantje humanistične gimnazije sv. mašo, med katero so vsi prejeli sv. obhajilo. Pri sv. maši, ki jo je daroval njihov profesor g. dr. Levičnik, je pel matur. pevski zbor.

○ Majniški izleti. Danes so priredile ljubljanske srednje in meščanske šole majniške izlete. Mladi izletniki so se pod vodstvom svojih profesorjev in učiteljev razkropili po vsej Sloveniji, zlasti na Gorenjsko.

○ Pevsko društvo »Ljubljana« ima danes ob 8 zvečer skupno vajo. Prosimo, točno!

○ Krekova prosveta »Zveza delavk« priredi šivalni tečaj. Članice prosimo, naj se zglasijo 1. junija ob 7—9 zvečer v Alojzevišču na Poljanski cesti št. 4.

○ Rokodelski dom. Pevski zbor v Rokodelskem domu ima danes ob 8 pevsko vajo. Ker bodo do koncerta le še štiri skučnje, naj se današnje in naslednjih vaj zanesljivo udeležijo vsi gg. pevci.

○ Motor. Moj sinko je še bolj zvedav kot jaz, četudi moja žena pravi, da ni res. Zanimam se za vse, samo za abecednik in računico mu je toliko kot lanskega snega. Kje vrača je neki pobral besede, ki mi jih je zadnjič zabrusil v obraz. Kregal sem ga, naj se ne igra venomer s svojim medvedkom in s svojo lokomotivo in naj se rajši uči katekizma in poštevanke, pa mi je odgovoril: »Ata, taki papirji danes ne gredo, kupi mi rajši par srečk za Stadion, da bom kupil motor in me boš vozil na sprehode, dokler ne bom velik. Mama mi jih je že kupila in bom gotovo zadel vse tri, saj je rekla teta, da so dobre, ker je na vsaki srečki štev. sedem, s katero zadene vsak če jo ima. Ata kupi mi jih še ti nekaj, da se bova vozila. In kupil sem mu jih deset da se bova res vozila, če teta ne laže.«

○ Spored dijaške akademije, ki bo 22. maja na predvečer dijaškega zborovanja ob 8 zvečer v Rokodelskem domu: 1. Bog živi Vas (Lovšin), Divna noč, poje Ljubljana; 2. Delamacija, Ljubljana; 3. Dramatičen prizor iz O'dipa, Maribor; 4. E. Adamič: Noč je en lep večer. Tenor solo (Kureta, Celje). Veselje in radost (iz Gorenj. slavčka) Bariton solo (Škoberne, Celje). 5. Recitacija iz Cankarja, Ljubljana. 6. Govor tov. Kureta, Celje. 7. P. Klatič: Svrtačnje, Barčica (Beneška narodna), Burja (Založnik), poje Maribor. 8. Recitacija iz Cankarja, Ljubljana. 9. Makabejski bratje, zborna deklamacija, št. Vid. 10. Mi-dj junak, Jaz te ljubim, Sattner. Bariton solo. Tov. Korenčan, Ljubljana. 11. Zilovnik: Oja, dekle moja, Bog je ustvaril zemljo, Se davno mračni, poje Celje. 12. Simbolična slika po narodni pesmi. Maribor. Akademija bo nekaj posebnega, zato vabimo prijatelje kat. dijaštva, da se je številno udeležijo in izkžejo s tem svoje priznanje. Vstopnice so po 13, 10 in 4 Din; dobijo se v trgovini Ničmen, Kopitarjeva ulica, v unovski trafikli in v trafikli Velikavrh St. Jakobski trg. Prosimo, da marljivo posegajte po vstopnicah, ker je dobitek namenjen v podporo dijakom, preplčala se hvaležno sprejemajo. V soboto vsi v Rokodelski dom! Na svidenje! Dijaštvo Vas pričačuje!

○ Belokranjski dan v Ljubljani. Metliški šolarji priredijo na Binkošti v dramskem gledališču matinejo in sicer v nedeljo ob pol 11 dopoldne s sledečim sporedom: 1. Pozdrav belokranjske dece bel. Ljubljani (živa slika); 2. Metliško kolo (narodna igra); 3. Narodne pesmi: Majolka, Kaži pravo, ti zeleno pravo, Tri tičice: Izvaja šolarski pevski zbor. 4. Deklamacija: E. Gangl: Bela Krajina; O. Zupančič: Pokopališče sv. Barbare; 5. Trden mest, narodna igra; 6. Narodne pesmi: Turpolici, Večerna, Belokranjska (izvaja šol. zbor). Vabimo vse ljubljane na to zanimivo prireditev in jo priporočamo zlasti naši mladini. Vstopnice se dobe pri dnevni blagajni in se bodo prodajale tudi po mestu. Dohodek je namenjen za propagando turistične v Beli Krajini.

○ Opomin. Po mestu in okolici se dogaja — in to ne redko, da hodijo pijanci (oziroma že zelo vinjeni ljudje) iz ene gostilne v drugo, iz ene žganjarne v drugo in vlivajo v se nov alkohol, nov strup, da jim da »novih« moči... Po predpisih bi moral biti kaznovan tisti gostilničar oziroma lastnik žganjarnice, v katerega lokal je prišel pijanec in mu je gostilničar klub pijanosti vseeno dal novo »poročilo«. — Hočemo, in pričakujemo, da se to odpravi; kajti to je v škodo vsem. Nismo proti gostilničarjem, pač pa proti zlorabi zakona in predpisov od strani tako pijancev in pivcev in proti izžemanju že itak praznožepih ljudi. — Tudi bi bilo dobro, ko bi gostilničarji ne dajali na upanje. Koristili bi le sebi in tistim, ki si ga hočejo privoščiti res iz »porečja«. — Uzase svojo željo. Upamo, da ta

opomin, s katerim se gotovo strinja tudi vsak pošten in soliden gostilničar, ne bo zastoj.

○ Na včerajšnji živinski sejem je bilo prignanih 244 konj, 3 žrebeta, 50 volov, 59 krav, 7 telet, 382 prašičev. Cene so bile sledeče: konji 3000 do 8000 Din po kakovosti, žrebeta po 800 Din, voli I. Din 9.50 kg žive teže, voli II. 8.50—7.50, krave debele 6—8 Din, klobasariče 3.50—5 Din, teleta 15—17 Din kg; prašiči 6—8 tedno stari 500—600 Din par. Prodanih je bilo 51 konj, 3 žrebeta, 41 krav, 6 telet, 278 prašičev. Kupčij za inozemstvo ni bilo.

○ Fotografski atelje Viktor je sedaj v Knafljevi ulici 4 (nasproti Narodne tiskarne). Priporoča se za slikanje družinskih in društvenih skupin v nanovo moderno urejenem ateljeju.

○ Velika nadloga so postali kakor drugod tako tudi v našem mestu, ne veseli pivci, ki se sami zabavajo in drugim nič nočejo, ampak razne družbe večalimanj degeneriranih ljudi, ki se ne morejo premagati, da ne bi v pijanem stanju uprizorili na ulici divjih škandalov, rjuli kakor živine in uganjali vandske čine ter seveda kleli na način, kakor ga do vojne še nismo bili navajeni. Da motijo na najbrezobzirnejši način nočni mir in inscenirajo časih po ulicah cele bitke, pri čemer tulijo pobesneli, se razume po sebi. Poznamo veliko službeno vneto naše policije, ki ob pitli plači vrši ogromno, naporno in vestno delo, vendar se nam zdi, da je proti tem degeneratom še preobzirna. Nočno tuljenje je strogo prepovedano, pa tudi proti preklinjanju je odredba kakor proti nespodobnemu vedenju sploh, da ne govorimo o pustošenju javnega in zasebnega imetja. Proti takim kalivcem nočnega miru naj policija nastopi brezobzirno, makar da jih ozdravi s pošteno lekcijo s peadrekli in prepričana naj bo, da ji tega nihče ne bo zameril in da bo v Ljubljani v najkrajšem času zavladal najzvoornejši mir in red! Vsi spodobni ljudje se obračajo v tem smislu na g. policijskega ravnatelja, naj tozadevno ukrene!

Maribor

○ Narodnjaki na magistratu — piše »Jutro« in očita, da se pod socialističnim županom ni govorilo nemški, zdaj pod klerikalnim se pa govori. Na ta očitek konstatiramo: Pod socialističnim županom Grčarjem se ni moglo niti poskusiti nemško govoriti, ker tedaj niso imeli Nemci volivne pravice in zato ni bilo nobenega nemškega obč. svetnika. — Kar pa zadeva drugi del tega očitka proti sedanjemu g. županu, pa odgovarjamo sledeče: Res je sklep narodnega bloka, da se ne dovoljuje pri obč. sejah nemško govoriti. Tega sklepa se je g. župan dr. Leskovar tudi vestno držal. Ko pa so lanske leto socialisti predlagali nezaupnico g. županu, je pri debati o nezaupnici predsedoval g. podžupan dr. Lipoč. Ta pa je tedaj pripustil, da se je govorilo tudi nemški. Tedaj se je to zgodilo prvič. S tem je član in vodja SDS dejansko slišal oni sklep Narodnega bloka. Za ti dve točki — konec debate.

○ Pododsek »Jadranske straže« v Mariboru priredi nočjo ob 20 v Narodnem domu akademijo. Na dnevnem redu so godbene, telovadne in pevske točke, ki jih izvajajo gojenci državnega meškega učiteljskega. Ker ima »Jadranska straža« tudi domoljubno-vzgojni namen, za katerega so dijaki mnogo delovali, je tudi sveta dolžnost odraslih, da prisostvujemo tej prireditvi.

○ Prosvetni inšpektor g. dr. Poljanec je odšel na dopust. Vodstvo likvidacije prosvetnega oddelka je prevzel dr. M. Pečovnik.

○ Osebna vest. Dr. Pečovnik je s 1. junijem t. l. postavljen kot profesor na gimnaziji.

○ Premišljen je v Maribor od železniškega komisariata, ki se je ukinil, g. komisar Milan Keser.

○ Lepe stvari prihajajo na dan o nekem F. Krambergerju, ki je bil svoječasno aretirani radi tatvin v raznih graških hotelih in sedi sedaj v zaporih okrožnega sodišča. Graška policija je sedaj poročala o drzni tatvini, katero je izvršil Kramberger v zdravilišču Tobelbad pri Graecu. Meseca septembra, ko je bilo zdravilišče vsled končne sezije zaprto, je odpeljal z vozom iz zdravilišča cele sobne opreme — postelje, omare, umivalnike itd. ter jih v Graecu razpečal. Tatvine so šele pozno opazili, ko je Kramberger že pobegnil v Maribor.

○ Enodružinska hiša Doma ubogih. Včeraj popoldne se je vršil stavni ogled na prostoru, kjer se bo zidal glavni dobitek loterije »Doma ubogih«. — Z zidanjem se prične, čim bo izdano gradbeno dovoljenje. — Kupujte te srečke, ki Vam nudijo tako redko prilžnost, da pridete do udobne, srečane, lastne hiše.

○ Proslava 25 letnice Marijanišča se vrši dne 6. junija t. l. Poselska zveza priredi ob tej priliki igro »Izgubljen raj«. Druga družva prosimo, da ta dan nimajo svojih posebnih prireditev. Natančnejši spored priobčimo pozneje.

○ Abiturijenti gimnazije v Mariboru letnik 1901 bodo dne 22. in 23. junija obhajali v Mariboru in Slovenski Bistrici 25 letnico mature.

○ Porod na cesti. Na državni cesti poleg Magdalenske cerkve je dne 19. t. m. ob 8. uri zjutraj porodila 20 letna Angela Fleischer iz Studencev pri Mariboru, zdravega otroka, Re-

Možno je, da so nekatera mila dobra
Boljše, kakor Schicht-ovo, ni niti eno.
Najboljše je edino

Schichtovo milo

znamka „JELEN“.

Kupujte le najboljše milo! Pri uporabi se izkaže, da je najcenejše.

Bodite previdni, ako Vam ponujajo druga mila kot „ravno tako dobra, kakor Schicht-ovo“.

Za najboljšo kakovost jamčita le

ime **SCHICHT** in znamka „JELEN“.

šilni oddelek je mlado mater odpeljal v bolnico.

○ Kap je zadela Matijo Rekel, 67 letnega penzionista, stanujočega v Jože Vošnjakovu ulici 20. Prepeljali so ga v bolnico.

○ Kanalizacija Vetrinske ulice se izvršuje ob enem z novim tlakovanjem. Dosedaj je bila ulica pomanjkljivo kanalizirana. Stari kanal bodo poglobili, da bo odgovarjal vsem zahtevam.

Celje

○ Mestna občinska seja se je vršila v sredo ob 5. uri popoldne.

○ Likvidacija NSS se v našem mestu vrši na ta način, da pošilja g. župan pismene pozive na člane bivšega kluba NSS, v katerih zahteva, da položi ti bivši člani kluba NSS svoje mandate. Ti pozivi so pa namenjeni samo onim občinskim svetnikom bivše NSS, ki nočejo sodelovati z demokrati. Iz tega sledi, da je g. podžupan Gobec kot nekdanji hud grmovnik proti demokratom postal njihov najboljši prijatelj.

○ Pevske vaje pevskega zbora Prosvetnega društva se vrše od četrta dalje samo za moški zbor. Mešani in ženski zbor bo pričel z vajami šele po ozdravljenju pevovodje g. Mihelčiča.

○ G. Al. Mihelčič, posestnik in trgovec na Bregu, je ponovno teško obolel. Prihujljenemu našemu somišljeniku želimo, da bi prav kmalu okreval in se spet vrnil v našo sredo, kjer se na tako lep in učinkovit način udejstvuje.

○ Cepljenje vajencev in učencev, ki obiskujejo obrtne in nadaljevalne šole, se vrši dne 22. t. m. ob dveh popoldne na mestnem magistratu.

○ Padeč skozi okno. Poslednjo nedeljo je iz prvega nadstropja padla skozi okno na tla komaj štiri leta stara Albina Tabor. Poškodbe niso bile težke. Pazite na svoje otroke!

○ »ADRIA« čevlji, Celje, Narodni dom. Ponovno znatno znižane cene.

Trbovlje

○ Adaptacija stare bolnice. Stara bolnica se adaptira za stanovanje tretjega zdravnika, za ordinacijsko sobo in druge potrebne prostore, ki bodo služili bolnikom. Ker se je od počelka nameravalo oddati delo stavbenemu podjetju »Slgrade« in so se proti tej nameri pritožili drugi stavbeniki, ker adaptacijska dela niso bila razpisana, je sedaj rudnik prevzel delo v svojo režijo.

Kamnik

V »Kamniškem domu« se je vršilo v ponedeljek dne 17. t. m. predavanje »O jetiki«. Predaval je jako lepo g. dr. Hribar in svoje besede pojasnjeval s sklopičnimi slikami. Prav hvalevredno je, da je društvo pričelo s takim predavanjem, ki so velike koristi za meščane in okolice in smo mu zanje vsi prav hvaležni. Prosimo, naj se še pogostokrat vrše taka in podobna predavanja. — V nedeljo pa so ravnotam igrali člani društva delovodij iz Perovega veseligrada »Veleluristi«, ki je dobro izpadla in številnim obiskovalcem zelo ugajala.

Novi zdravnik, oziroma zdravnik in sicer domačinka dr. Sosova prične v kratkem ordinirati v hiši g. Binderjeve, kjer je pred leti ordiniral rajni dr. Binder. Ker v Kamniku za zdravniška praksa mnogo posla, bo tretja mož dobro došla, in — ker je zdravnica — posebno ženskam všeč.

Novo klopno so postavljene po Malem gradu, na Zapricah in na drugih razglednih ter sprehodnih točkah. Naj bi tudi občinstvo imelo toliko ob-

zira, pa naj bi na teh klopih res samo sedelo. Dobe se paglavci, ki namenoma kvirajo klopi ter delajo tako javno škodo. Vsakdo, ki zapazi koga, da kvirari koristne naprave, naj krivca naznani, da bo primerno kaznovan.

Vrhnika

Cerkveni koncert. Dne 29. junija t. l. se vrši pri nas cerkveni koncert. — Na sporedu so topot skladbe naših cerkvenih skladateljev, počenši od Gallusa (1550—1591) pa do naših modernih. Zanimanje za ta koncert je že sedaj veliko in upamo, da bo še bolje uspel nego lanski.

Nedeljsko delo. V tukašnjem kamnolomu »robotajo« tudi ob nedeljah in praznikih. Celo med službo božjo pretresajo strelji cizračje in ljudje se spogledavajo, če nimamo morda »žagnanec«. Vodstvu kamnoloma bi priporočili, naj ima vsaj toliko obzira, da uslavi nedeljsko delo, delavcem pa naj malo plače zviša, da bodo zamogli sedmi dan počivati.

Pravoslavna cerkev. Vodstvo naše šole je izdalo podrejenim učnim močem nalog, da pobirajo od šolske mladine prispevke za gradnjo pravoslavne katedrale sv. Save v Belgradu. Ne spuščamo se za enkrat v podrobnosti, vendar smemo trditi, da bi v pravoslavni krajli zagnali velik truš, če bi se od njihove dece zahtevalo prispevke za kako katoliško cerkev.

Cankarjeva proslava. V nedeljo je prišla na Vrhniko »Česka obea«, da se pokloni manom našega velikega pisatelja. Tudi naša društva so imela predavanja o Cankarjevem delovanju. Našo šolsko mladino pa ni nikdo poizil o pomenu tega velikega duha za našo literaturo, ko da bi Cankar ne bil naš rojak in ko da ne pomeni ničesar za nas Slovence.

Ptuj

○ Cankarjeva proslava. Dramatično društvo v Ptuj je dne 17. maja proslavilo Cankarjevo petdesetletnico. Uvodoma je profesor Sovre govoril o našem umetniku Iv. Cankarju, nakar so uprizorili Cankarjevega Kralja na Betajnovi. V vlogi župnika je gostoval gosp. Lipah iz Ljubljane, ki je za župnikovo kreacijo sprejel lovov venee. Igra je bila dobra in je presegala navadne prireditve Dramatičnega društva.

○ Redna seja mestnega sveta se bo vršila v petek, dne 21. t. m. ob 18. uri v posvetovalni dvorani na mestnem magistratu.

○ Na dvorišču nove vojašnice je stala velika bolniška baraka, ki jo sedaj vojaštvo podira. Za časa vojne je služila bolnici. Zdi se, da je baraka še čisto dobro ohranjena, zato prebivalstvo čudoma vprašuje, zakaj jo podirajo, ko povsod primanjkuje stanovanj.

○ Zgodnja kopel. Lepo vreme je privabilo ob popoldanskih urah že nekaj ljudi v mestno dravsko kopališče, kjer se solnčijo; nekateri si upajo tudi že v Dravo.

Rogaška Slatina

Novice iz zdravilišča. Gostje že prihajajo. Obisk je že sedaj za polovico boljši, nego je bil lansko leto. Novi gostje se dan za dnem v izredno velikem številu priklajajo. — V ponedeljek je začel s predstavitvami zdraviliški kino. Ljubljanska vojaška godba je došla že v soboto. Med binkoštnimi prazniki bo vodil koncerte z izrednimi točkami osebno g. dr. Čerin. Sploh obeta bogat repertoar izbranih skladb za celo sezono mnogo užitek vsakemu ljubitelju instrumentalne glazbe. — Prosto-voljno gasilno in reševalno društvo na Slatini dobi ta teden novo umetno vezeno društveno zastavo, ki bo dne 25. julija t. l. na Slatini slovesno blagoslovljena. — Prihodnjo nedeljo se pa blagoslovi v zdraviliški kapeli sv. Ane nov lep kip Brezmadežne. — Kot predpriprava na šahovski turnir, ki se bo vršil o binkošti v tukašnjem zdravilišču, so bo v četrtek zvečer igrala v veliki dvorani zdraviliškega doma simultanska igra. Vse informacije o turnirju daje vodja cele prireditve zdrav. zdravnik dr. Gross.

Primorsko

Fašizem proti slovenskemu odvetništvu. — O priliki debate o pravosodnem proračunu v poslanski zbornici je minister za pravosodje, Rocco, napovedal, da se v sodne dvorane v Italiji zopet uvede križ. To je gotovo hvaljevredno. Ni pa hvaljevredno, da hoče fašistovska vlada iz pravosodja izključiti vse pravnike, ki niso fašisti. To namerava nedavno odlok v odvetniških seznamih, katerega čl. 1. določa, da se črtajo iz seznamov odnose se sploh ne vpišejo vanj vsi tisti pravniki, »katerih javno delovanje je v nasprotju s koristmi države.« Na tem členu se more vsak hip razbiti eksistenco nekega komunističnega ali socialističnega odvetnika, marveč posebno tudi drugodnih pravnikov — predvsem Slovanov. Preti torej nevarnost, da izgubi slovensko ljudstvo svoje pravne svetovalec in zastopnike, ki so njegovi soplemenjaki, ki govorijo njegov jezik in s katerimi se more neposredno sporazumeti. To je nedvomno tudi namen navedenega odloka. 40 milijonski narod hoče odvzeti 500 tisočim narodne manjšine naravno možnost pravnega zastopstva in pravne obrambe, v klasični državi prava in pravne vede hočejo drugodno državljanje oropati dobrega kosa pravice! Ali je to vredno rimljanstva, ki se z njim baha fašizem?

Preganjanje naših družtev. Zupnik Kjuder v Tomaju je bil naznanjen oblasti, ker se je vrtil na njegovem stanovanju sestanek tamošnjega izobraževalnega društva. Istotako je bil naznanjen oblasti dr. Dekleva, ki je pihel v Koprivo na Kras, da pojasni občinskimi užitkarjem novi zakon, ki se jih tiče. »Popolac« pa denuncira tajnika političnega društva »Edinost« iz Trsta, da prireja sestanek na Krasu, kjer ruje proti slovenskim fašistom.

Dopisi

Sent Jernej. Nagajivo aprilsko vreme se je preselilo v maj. Nač stalnega. Koncem aprila nam je silen piš drevesa ruval in strehe razkrival, večkrat nalivi nas strašilo — šele zadnji maj nam je prinesel stalnejše vreme. Sicer letina dobro kaže. Mrva posebno lepo, žitna polja istotako. Izmed sadja so hruške izredno polne, jablane so mestoma odrokle, češnjam je tudi deževanje škodovalo; češnje pa obelajajo obilen sad. — Za prošnje dneve smo imeli lepo vreme. V ponedeljek je bila procesija po šmarnični sv. maši iz farne cerkve do podružnice v Šmarju, kjer se je opravila druga sv. maša; drugi dan do Dol. Stare vasi, tretji dan pa po domačem polju, okoli pokopališča. Nekaj nad vse srce povzdigujočega in tolažečega je prošnjaška procesija. V prvih jutranjih urah se pomika ogromna množica zbranega ljudstva čez polja. Njega molitve so sliki kot tajinstveno šepetanje morja; duhovniško petje, odpevanje zborov, donenje zvonov, življenje pije — vse se drži v veličastno himno nebesnemu vladarju — vse je kakor ginljiva prošnja narave in Kralju vesolja za pomoč in blagoslov...

Mengeš. Kat. prosvetno društvo v Mengšu in mengeška godba priredita na binkoštni ponedeljek — če bo vreme za to — izlet v Kamniško Bistrico. Tudi za sv. mašo je poskrbljeno. Vabljeni vsi prijatelji!

Kropa. Dne 18. t. m., na Vnebohodu, je imela gorenjska »Orjuna« v Kropi »ljudski shod«. V Radovljici in po vsej okolici so veliki plakati vabilili ljudstvo na ta shod. V Kropi se je glasilo že dan poprej, da jih pride 100. A prišlo jih je le 14 uniformiranih in 8 neuniformiranih. V pol ure je re-uniformirani zgovorili svojo lekcijo in shod je bil končan prav brez vsakega ploskanja in živijo-klica. Delavci, krščanski socialisti in marksistični so shod bojkotirali, zato je bilo le malo poslušalcev. Orjuna je vsled tega doživela veliko polomijo. Najbrž v Kropi ne bo več naredila majniškega izleta.

Naznanila

Zlet jugoslovanske gasilske zveze. Prostovoljno gasilsko društvo Novo mesto priredi dne 11. julija t. l. zlet jugoslovanske gasilske zveze ob enem s proslavo 50 letnice svojega obstoja. Tovariška društva se naprošajo, da vzamejo ta dan v evidenco ter da začno takoj z delom med članstvom za čim častnejšo udeležbo, da bo manifestacija našega celokupnega gasilstva čim veličastnejša. Vsa potrebna navodila bo poslal zletni odbor pravočasno. Na pomoč! — Prostovoljno gasilsko društvo Novo mesto.

Naše dijaštvo

DIJAŠKI SESTANEK V DUBROVNIKU.

V dneh 22. do 25. julija t. l. se bo vršil v Dubrovniku sestanek hrvatskega katoliškega dijaštva, ki ga priredi J. K. D. L.

Program sestanka:

Četrtek, 22. julija: Ob 7 sv. maša. Ob 9: Smetar in smisel kat. dija. pokreta; referira dr. Ljubomir Maraković. Od 17 do 19: Srednješolsko zborovanje.

Petek: Ob 7 sv. maša. Ob 8: Nacionalna ideologija kat. pokreta; referira Peter Grgec, gvardijan samostana Malih bratov. Fra. Urban Talija je naprošen za referat filozofsko apologetike vsebine. Ob 10: Skupno ogledovanje mesta in njegovih znamenitosti. Od 17 do 19: Srednješolsko zborovanje.

Sobota: Ob 7 sv. maša. Ob 8: Važnost socialne vzgoje za kat. dijaštvo; referira dr. Velimir Deželić ml. Cirilmetodska misel in kat. dijaštvo; referira vlč. g. Ivo Bužić. Popoldne zborovanje j. k. a. prosv. društva »Pavlinović« in »Posestrimstvac«.

Nedelja: Ob 8 slovesna sv. maša. Popoldne in popoldne izleti v okolico. Zvečer komerz. Za stanovanja in hrano bo poskrbel pripravljani odbor v Dubrovniku; stalo bo oboje po 10 dinarjev na dan. Dijaki, ki se sestanka udeležijo, majo od 20. do vključno 30. julija pravico do popoldne vožnje po železnici. Cela karta, ki velja tja in za nazaj! Kdor se namerava sestanka udeležiti, naj to naznani najpozneje do 15. junija na naslov: o. Bonifacije Perović, samostan Male bratce, Dubrovnik. Naznaniti svoj sedanj in poletni naslov! Upr. odbor J. K. D. Lige vabi posebno tovariše iz Slovenije, dijake in starešine, naj se sestanka v čim večjem številu udeležijo, da se event. izmenjajo misli z ozirom na razmere kat. dijaškega pokreta med Slovenci in Hrvati.

Občni zbor A. Z. Danes popoldne točno ob 4. uri se nadaljuje prošli petek prekinjeni občni zbor.

Abiturijentom in sedmošolcem! O priliki binkoštnih zborovanj priredi kat. akad. dr. »Danica« v svoji družini sobi v Akademskem domu na Miklošičevi cesti v nedeljo dne 28. maja ob 8. uri zvečer prijateljski sestanek. Predmet razgovora bo: Izbera poklica, univerzitetni študij, akademsko življenje. V razgovoru bodo dobili tovariši vse potrebna idealna, formalna in materialna znanja. Iskreno vabimo vse tovariše k udeležbi.

Odbor »Danica«.

Prosveta

Proslava 25 letnega jubileja ge. Berte Bukšekove.

(Maria Stuart.)

Malokomu je Maribor tako priarčno in navdušeno dokazal svojo ljubezen in naklonjenost, kot gospej Berti Bukšekovi ob priliki njenega 25 letnega umetniškega jubileja. Darovi, cvetje, slavoslovni pozdravi, ginljivo pismo dijaške mladine, ki umetnico naravnost obožuje, še bolj pa viharno navdušenje slavnostno razpoloženega občinstva je umetnici dokazalo, kakoga pomena je njeno delovanje v Mariboru od ustanovitve slovenskega narodnega gledališča do danes. Za proslavo si je izbrala ga. Bukšekova Schillerjevo »Marijo Stuart«. Pred predstavo so čestitali na slavnostno ozaljšanem odru umetniški intendant g. Brenčič za upravo gledališča, g. dr. Strmšek v imenu Dramatičnega društva, g. Majcen iz Ptuja za tamošnje Dramatično društvo, g. Kasper kot zastopnik mariborskih novinarjev, v imenu ljubljanskih kolegov ga. Vera Damilo-Balakova in nato vse njene kolegije in kolegi. Umetnico so naravnost zasuli s cvetjem. Vsa ginjenja se je zahvalila za toliko dokaz ljubezni in spoštovanja. Razpoloženje občinstva, ki je napolnilo gledališče do zadnjega kotička, se je pri predstavi stopnjevalo od dejanja do dejanja in ob koncu predstave so ovacije dosegle vrhunec.

Ga. Bukšekova si za svojo premijero ni mogla izbrati boljše vloge, kot si jo je. Patetični hod klasične tragedije se je izviljal v njenem kraljevskem trpljenju. Tako resnična je bila v svoji slabotni ženski kakor v svojem veličastnem ponosu. »Z igr. Marije, odnosno Elizabete, stoji in pade drama.«

Ga. dr. Zakrajšekova ima že po narodi mnoge odlike za Elizabeto. Njen odsekanj govor je bil že govor mračnega srca, ko pod kraljevsko kretinjo krije žensko. Ko je bila drama na višku, sta bil Marija in Elizabeta v tistem mogočem tretjem dejanju na polni višini. Pri koncu je bila ga. dr. Zakrajšekova nekoliko umanjena. Zdelo se je, da bi čimprej in čim večkrat gostovala.

Gdč. Kraljica je bila kot Kennedy bolesta senca Marijine človeške žalosti. Morda ji je bila teža, ker težko zatajuje svojo mladost in dejavnost in se težko vživlja v trpnost. Včasih se je tako zazdelo, morda samo v slutnji.

G. Bratina je kot Burleigh zopet izpričal svojo široko tvornost. Jezgrovit državnik, mrk in svesten, v trenutkih kakor zli duh, potem kakor vtelesena velika politična ideja, potem tragičen v svojem koncu; a zopet zatrepeta za njim: kaj bo napravil zdaj? V taki diskretni in močni karakteristiki ga je mogel dati le g. Bratina.

G. Grom (Leicester) je izobrazil enega svojih najboljših likov. Razvajeni dvorjan, z zbeganimi etičnimi kvaliteta, slabši, ki uduši bojezen v njem njegovo plemenito iskro in ga stori izjavca samega sebe in dobičkarja; ki pa ga razbiča vest do obupne, blazne tragike.

Tretji v tem klasičnem trojstvu je bil gosp. Rasberger kot Talbot. Kakor vsi je bil tudi on v maski izborn. Redkokdaj je še začel v svojo šablonsko gestikulacijo in kretanje z glavo; drugače je temelj svojo osebnost v Talbota.

Kakor vihar strasti in neugnane mladosti je bil gosp. Železnik kot Mortimer, prekipevač včasih samega sebe; ob njem Paulet g. Kovča, strog in preprost, pravičen in zvest.

Globoka in priskrba je bila igra g. Urvalca; g. Urvalek gre med najgloblje tvore našega ansambla.

G. Tomašič je bil mlad, ognjevit francoski poslanik; g. Pirnat kot Melvil z apostolsko masko prikupen dvornik Marijin in dostojen duhovnik, le da blagoslovljati ne zna.

Režiser je bil g. Železnik. Morda bi bil lahko našel še kake vzpore; posebno tedaj, ko pripoče boben in prihaja rabelj. Scenerija je bila najlepša v prizorih z Marijo.

Uprizoritev je pokazala veliko požrtvovalnost in vestno pridnost, prav pri vseh mnogih volje za odličnim uspehom in zares tudi velik uspeh. Tisti, ki so videli »Marijo Stuart« na velikih nemških odrih, bodo izpričali, da smo imeli sinoči predstavo, ki je bila kljub skromnim odskrim možno, stislim daleč, daleč preko Maribora.

Če slavi mariborsko slovensko gledališče tako svoje slave, so to slovesna poročila.

Dr. F. S.

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Četrtek, 20. maja: IDIOT. — Red B. Petek, 21. maja: Zaprt.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Četrtek, 20. maja: GLUMAČI - GIANNI SCHICCHI.

— Red D. Petek, 21. maja: WALLY. — Red E.

»Gianni Schicchi« v naši operi. Danes v četrtek dne 20. t. m. se poje v naši operi Puccinijeva komična opera »Gianni Schicchi«, ki je pri svoji vprizoritvi v prejšnjih sezonah dosegla največji uspeh. Naš operni ansambel je naštudiral to Puccinijevo enodejansko za operno turnejo, kjer jo je pel zajedno z Hatzejevimi »Povratkom«. Splitška kritika je izredno pohvalno se izrazila o tej predstavi. — Danes jo dobe tudi abonenti reda D in sicer v zvezi z opero »Glumači«.

Popoldanska operna predstava za birmance. Na binkoštno nedeljo popoldne ob treh se poje v operi priljubljena slovenska izvirna opera »Gorenjski slaviček«. Na to predstavo opozarjamo v prvi vrsti starše in pa botre, da privoščijo svoji mladini lep užitek v opernem gledališču. Predstava je ljudska ter velja za njo znižane cene. Predprodaja vstopnic od danes naprej pri dnevnih blagajni v operi.

Mariborsko gledališče

Četrtek, dne 20. maja ob 20. uri: MARIJA STUART. Ab. B.

Binkošti v mariborskem gledališču. Na binkoštno nedeljo so vprizorili zopet letošnji slager »Grafica Marica«, v ponedeljek pa lepa nova opera »Veseli kmeti«, ki izvalja občinstvu solze ginenja, na drugi strani pa cele salve smeha.

Glasba

O koncertu Glasbene Matice v Novem mestu je prinesel naš list dne 16. t. m. kritiko, v kateri je pa pomotoma izostal sledeči stavek: »Zbor je izvajal poleg naštetih še »Majevoc« (M. Tome) in M. Rožančev »Polonico«, ki jo je skladatelj poklonil »boru in je občinstvu tako ugajala, da je navzočega skladatelja obsulo s toplim priznanjem.«

Narava in ljudje

Alaska.

Amundsenov polet se je končal na Alaski. Do leta 1867. je bila ruska, takrat so jo pa Rusi prodali Zedinjenim državam za 7.200.000 dolarjev. Od tedaj najprej je Alaska teritorij Unije in ima zastopnika v kongresu. Meri 1.530.000 kv. km, je torej večja kot šest Jugoslavij, obsega pa najsrajnejši ameriški severozahod, z velikim številom otokov pred njo. Od severa do juga gre skozi 17 stopenj, ca 1900 km, od Ljubljane do severne Sahare.

Ko so jo Amerikanci kupili, je bila skoraj popolnoma neznana in je ostala neznana še dolgo časa nato. Ko so pa sredi devetdesetih let dobili v Kanadi na meji proti Alaski zlato, so začeli iskati tudi na Alaski in so odkrili leta 1896. znana najdišča zlata v okraju Klondike (Klondajk). Od tedaj naprej poznamo Alasko bolj natančno. Dve gorovji jo označujeta. Gorovje na jugu gre vzporedno z obalo in se nadaljuje na otočju Alenti; dviga se nad 6000 m in je v njem več kot tucat delujočih ognjenikov. Najvišji vrh Alaske, Mac Kinley, je ca 6240 m visok. Daleč gori na severu je drugo gorovje, Endicott, razprostirajoče se skoraj natančno od zahoda proti vzhodu. Med obema gorskima vrstama teče reka Yukon, ena največjih ameriških rek. Severno od gorovja Endicott se širi skoraj popolnoma neznana planota Anukuvuk; ležeča že nad tečajnikom je domalega neobljudena. Na obrežju planote je rtič in kraj Barrow, o katerem toliko beremo.

Podnebje zahodnega dela Alaske je označeno po izredno gosti megli, ki se nad Beringovim morjem skoraj nikdar ne zredči; a toplota je poleti precejšnja. Sicer je pa vreme poleti zelo nezanesljivo; celo v juliju še ponoči zmrzne, sneži pa včasih vsak mesec. Tudi dež je semintja zelo trdovraten.

Zivalstvo na Alaski je isto kakor povsod na severu. Mrož in tuljenj sta bila ob obali prej zelo pogosta, sedaj pa čimdalje bolj izginjata; je preveč lovcev in lovijo brez ozira na zarod. Veliko je vdeželi kožuharjev in je včasih trgovina s kožuho večja kot vsaka druga.

Prebivalstva je bilo leta 1867. na Alaski 30.000, danes ga je okoli 65.000; nekako 40.000 je belih; drugi so Indijanci, živeči v notranjosti, dalje Eskimi ob severni obali, Kitajci in Japonci, Aleuti itd. Poleti pride na Alasko tudi okoli 7000 sezijskih delavcev. Prebivalstvo se živi v prvi vrsti od dela v zlatih jamah, ki pa danes ne nese več toliko, kot je neslo prej, dalje od ribištva in lova. Lov na losose je največji na svetu, a ni racionalen. V zadnjem času so začeli izvažati tudi les. Poleg zlata dobivajo še baker. Zlato se nahaja v okraju Klondike, dalje ob Yokonu, kjer je v Wilkinsonovih poročilih večkrat omenjeno mesto Fairbanks in pa v okolici Nome. To mesto leži malo severno od 64. stopnje s. š., znano je postalo po zlatu, ki so ga odkrili tam leta 1900. Divji lov na zlato rudo se je tedaj začel, in je naraslo prebivalstvo brž na 12.000. Danes je pozimi tam okoli 2500 ljudi, poleti morda 5000. Pristanišče je zelo slabo; ima zvezo s Seattle, 8 dni po parniku. Kraj Teller leži malo bolj severno in bližje Beringovi cesti.

RASTLINE — VREMENSKI PREROKI.

Mnogo sigurnejši vremenski preroki kot jih imamo med živalmi so rastline, ker reagirajo na padanje zravnega tlaka oziroma na zvišanje vlage popolnoma avtomatično. Posamezna vlakna, ki jih imajo gotove rastline v sebi, so v tem oziru slična lasu ali struni pri vremenskih hiščah ali pa celo živemu srebru v barometru. Med najnavadnejšimi vremenskimi preroki poznamo bodečo nežo, ki pri vlažnem vremenu zapre svoje cvetove. Poljski slak in kurja črešnjica pa pred slabim vremenom odpre svoje cvetove, ker vpliva zanje dež zelo osvežujoče. Navadna zvezdnica odpre vsak dan ob 9 dopoldne svoje cvetove in se postavi s svojimi stebli pokonci, ako pa se tisti dan pripravlja k dežju, tedaj bodo ostali njeni cvetovi skozi cel dan zaprti. Ako pa ima svoje cvetove samo na pol zaprte, tedaj je to znamenje, da bo dež kmalu poje-njal. Babji prstanec (Calendula officinalis) pa odpre že jutraj med 6 in 7 uro svoje cvetove in jih ima odprte do 4 ure popoldne. Ako so njegovi cvetovi tudi še po 7 uri jutraj zaprti, tedaj bo tisti dan gotovo dež. Ta rastlina šteje med najbolj sigurne vremenske preroke, zato so ji Nemci tudi dali ime »Regen-Ringelblume«. Minj siguren je Sonchus arvensis, ki v slučaju slabega vremena še ponoči zapre cvetove. Nanj vpliva tudi že vsaka obilnejša rosa prav tako kakor dež. V tem oziru sta jako sigurna breza in navadna lakota (Galium Mollugo), ki zelo močno dišata, ako se bliža dež. Tu vpliva res nižji tlak, vsled česar je izpuhtevanje dišeč. substanc mnogo večje. Lakota tudi odpre ob deževju svoje cvetje kot elak ali pa kurja črešnjica. Zlatica in kalužnica obdrži ob slabem vremenu odprte cvetove, pač pa skriča svoje liste. To je zlasti za kalužnico značilno, ker raste na vlažnih krajih in torej vlaga sama ne vpliva dosti na ta proces.

PROTI ZVERINSTVOM MED VOJNO.

Razprava proti Arnavtom, ki so v l. 1915. pobili 150 arabskih vojakov, ko so srbske oblasti zapustile Prizren, se je začela 17. t. m. pred sodiščem v Prizrenu. Pozvanih je 80 pri.

Tehnika

Umetna svila.

Dunaj, 17. maja.

Uporaba umetne svile v tekstilni obrti raste od dne do dne in mislim, da ne bo neinteresantno, če si malo ogledamo izvor in izdelavo te tako koristne snovi.

Izhodni material za izdelavo umetne svile je celuloza, iz katere izdelujemo tudi papir in drugo. Celulozo pridobivajo posebne tovarne iz lesa in jo dobavljajo v velikih polah; podobna pa je slabi sivi lepenki ali boljše debelemu pivniku.

Celulozo je treba najprej skrbno sortirati in pregledati, da pridejo v fabrikacije čim homogenejše šarže. Nato se namaka v raznih kemikalijah in v posebnih strojih vdorbi na drobne kosce. V majhnih zabojih pride potem v prostore, kjer se temperatura vzdržuje na natančno določeni stopnji in kjer dozoreva za nadaljnji proces. V velikih vrtečih se bobnih ji pridenejo nato žveplene oglika in pridobijo s ten rudečkasto-rujavo testo, ki je že popolnoma izgubilo vlaknasti značaj celuloze. Ako se ta snov v natovnem lužu razstopi, je naše privodno gotovo. Razstopina je gosta tekočina rujave barve in se shranjuje v betonskih koritih. Ker je od sestave odvisen uspeh predenja, jo sedaj v kemičnem laboratoriju natanko preiščejo in ji, če je treba, primešajo razne kemikalije, da dobi zahtevano kakovost.

Predilni proces, ki sedaj sledi, je popoln kopija predenja, kakor ga vidimo v naravi, n. pr. pri pajku ali pri sviloprejkah. Kakor znano, ima pajk na svojem zadku mnogo številne žleze, iz katerih iztisaka snov, ki na zraku oksidira in se strdi ter tvori pajčevino; enako tvori tudi sviloprejka svojo nit (svilo). Pri proizvodnji umetne svile se vrši to na ta način, da se razstopljena celuloza stiska skozi platinasta ustja s številnimi luknicami v razredčeno žvepleno kislino. Kislina nevtralizira luž, v katerem je celuloza raztopljena, in nitke se strdijo. Nitke so jako fine in merijo približno 50 tisočink milimetra v premeru. Iz enega ustja pride po petnajst nitk, ki se navijajo v tuljave v centifugi, ki napravi po pettisoč obratov na minuto. Tu se tudi v gotovi meri zvijajo, tako da tvorijo enotno debelejšo nit umazano-rumene barve. Na specialnih strojih se previjejo tuljave v štrene in nato izpirajo s čisto vodo.

V sušilnicah se štrene potem sušijo. Tu je konstantna temperatura osemdeset stopinj, veliki ventilatorji dovajajo stalno tople zrak in odesavajo že ohlajeneja.

Svila, ki ima že lesket, se mora še beliti, kar se zgodi — seveda na strojih — s pomočjo klora in solne kisline. Vse kemikalije so v stalnem obtoku ter se vedno čistijo in regenerirajo.

Nato pride po več štren skupaj v platnene rute povitih v centrifugo, kjer se iztisne dober del vlage, ki jo je dobila svila pri beljenju. Slednjič jo v sušilnicah zopet osušijo in umetna svila kot taka je gotova.

Deloma se kar tako razpošilja, deloma jo pa barvajo v raznih barvah ali jo navijejo na tuljave ali pa zvijejo v klopčice, kakor je pač treba.

Uporaba umetne svile je jako mnogostranska, predvsem za trikotajo (nogavice, žemperje itd.), potem tudi za tkanje in za vezenje.

Od prave svile pa se ne loči samo po kvaliteti, ampak tudi po izvoru. Dočim je prava svila animaličnega izvora, je umetna svila rastlinski produkt. Na tem sloni tudi sledeči poizkus za ločitev prave in umetne svile. Ako prižgemo umetno svilo, nam pusti lep sivkast pepel, duha pa, ki se pri tem razvije, je tak, kakor če žgemo papir. Prava svila pa zgori v majhno rujavo kroglico in razvija intenziven duha po žgani roževini (koste) kakor animalična predvsa sploh. Skupno pa imate obe lesket in pa to, da so vlakna tako dolga kakor vsa nit, dočim imamo pri drugih predivih razmeroma kratka vlakna.

V Avstriji je industrija umetne svile na jako dobrih nogah in ji splošna gospodarska kriza dosedaj še ni nič škodila. Edina tovarna te vrste (Österreichische Glanzstoffabrik St. Pölten) zaposluje 2300 delavcev in preskrbuje domači trg ter izvažajo še vrhu tega dober del svoje produkcije. Gotovo kupuje tudi Jugoslavija mnogo umetne svile v inozemstvu, ker, kolikor mi je znano, nimamo pri nas take tovarne.

Dani pa so vsi pogoji, da se tudi ta panoga industrije razvije pri nas; imamo dovolj lesa; imamo tudi tovarne za celulozo in predvsem mnogo ljudi, ki jim je treba preskrbeti dela. Prodnacija umetne svile ne zahteva toliko kvalificiranega delavstva kot druge panoge tekstilne industrije. Vse delo se vrši na strojih, ki pa so veliko enostavnejši kot drugi tekstilni. Zdi pa se mi tudi, da bi imeli dovolj velik trg ter bi mogli prodajati po vsem Balkanu in tudi v bližnjem orijentu.

Z-t.

Gradimo STADION - kupujmo srečke!

Gospodarstvo

Tekstilna industrija v Sloveniji.

Med vsemi panogami industrije v Sloveniji se še najbolj razvija tekstilna industrija. Medtem ko pred vojno pravzaprav Slovenija ni imela razvite tekstilne industrije. Danes pa imamo v tej panogi zaposlenih nad 5000 delavcev in delavk.

Večina naše tekstilne industrije datira iz povojne inflacijske dobe. Pretežno se je ustanavljala naša tekstilna industrija s tujim kapitalom, in prvi vrsti je sodeloval kapital iz Češkoslovaške (nemški in češki).

Ob tej priliki moramo omeniti, da razvoj tekstilne industrije v zadnjih dveh letih ni bil ravnotež kakor ostalih panog naše industrije, ki so in še preživljajo težke čase.

Opažen je bil sicer nekaj zastoj, toda letos se zopet sliši o ustanavljanju novih, oziroma razširjanju starih tekstilnih tovarnov.

Da je naši tekstilni industriji omogočena tako ugodna zaposlitev, se ima predvsem zahvaliti veliki carinski zaščiti, ki je bila z novim carinskim tarifom uvedenim dne 20. junija lani še boljše zaščiten.

V bilanci naše zunanje trgovine tudi opazimo vpliv dviga domače tekstilne industrije.

Uvoz surovega bombaža stalno narašča. Medtem ko je leta 1921. znašal samo 3764, je postopoma narasel do leta 1924 na 4996 ton in lani dosegel 5753 ton. Pa tudi uvoz bombažnega prediva, ki je potrebno za obrat tkalnic, je znatno narasel. Leta 1922. je znašal 4833 ton, leta 1924. 6595 ton in lani 7754 ton.

Posledice razvoja domače tekstilne industrije se poznajo tudi v padanju uvoza bombažnih izdelkov, katerih smo uvozili leta 1921. 16.100 ton, leta 1924. 15.046 ton, lani pa 15.681 ton. Te številke kažejo, da je naši industriji uspelo zavojevati domače trg in da je pričakovati še nadaljnega znižanja uvoza.

Da se je mogla tekstilna industrija pri nas tako ugodno razviti, pa ni pripisovati samo ugodnim pogojem za razvoj v Sloveniji in visoki carinski zaščiti ampak tudi strokovnemu vodstvu inozemcev.

Po vojni smo dobili v Mariboru, Kranju, Kočevju in Jaršah znatne tekstilne industrije, ki poleg že starejših v Ljubljani, Litiji, Trzinu in St. Pavlu zaposlujejo nad 5000 delavcev.

Omenili smo že, da se razvoj tekstilne industrije v zadnjih časih ni poslabšal kakor v drugih panogah naše industrije. Tako se je letos ustanovila v Mariboru, ki je menda za razvoj tekstilne industrije ugoden kraj, kar kaže cela vrsta novih podjetij v tem mestu, tkalnica. Nadalje smo že poročali, da se namerava znatno povečati tudi tovarnica v Kranju, tako da bo zaposlovala okoli 1000 delavcev namesto dosedanjih 350. V Ljubljani pripravljata povečanje svojih tovarnic tovarnarja Hribar in Kunc.

Za uvoznike v Madjarsko V pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo je interesantno na vpogled seznam predmetov, katerim morajo biti priložena pri uvozu v Madjarsko spričevala o izvoru, ker bi se sicer ocarinila po maksimalni tarifi.

Električna centrala v Podgorici. Mestna občina v Podgorici namerava v kratkem začeti z gradbo kalorifčne centrale.

Načrta novih zakonov o menici in čeku. Ljubljanska zbornica za trgovino, obrt in industrijo je prejela od pristojnega ministrstva načrta zakonov o menici in čeku, pri kateri je sodeloval tudi slovenski strokovnjak vseučiliški profesor g. Milan Škerlj. Uvedla je takoj pismeno anketo in, kakor izveemo, se še v teku tega meseca vrši ustmena anketa pri zbornici.

Žetev v Vojvodini. Iz Novega Sada poročajo, da se je izrazil predsednik tamonjše borze g. Djundjevski, da je pričakovati po dosedanjih izgle-

dih v Vojvodini rekordne žetve. Ako ne nastopijo elementarne neizgode, bo imela Bačka odlično žetev.

Sezonski krediti Narodne banke. Kakor poročajo iz Beograda, bo Narodna banka začela podeljevati sezonske kredite s 1. julijem t. l. Prošnje se morajo vlagati že prej.

Trgovinska pogodba z Albanijo. Kakor poročajo iz Beograda, se je dne 18. t. m. vršila seja jugoslovanske in albanske delegacije glede sklepa trgovinske pogodbe med našo državo in Albanijo.

Stanje hmelja v Vojvodini. Iz poročila vojvodinskega hmeljarskega društva posnemamo, da je rastlina zaradi mrzlega vremena nekoliko zaostala. Sadilci ložijo o veliki pomnožitvi uši. Povpraševanje po hmelju je bilo pretekli teden majhno. Kupčije ni.

Sejmi v Parizu in Bruslju. Dne 13. t. m. je bil že 18. tiš otvoren pariški sejem, kar je najbrže marsikomu naših čitateljev neznan. Dosedaj se je splošno smatralo, da so sejmi povojne tvorbe zlasti izven Nemčije. Toda zgodovina pariškega sejma kaže, da je Francija tudi na tem polju korakala z drugimi državami. Sejem šteje približno 6000 razstavljalcev in obisk je ogromen (seveda veliko gledalcev). Pariški sejem je, kakor nam pišejo, popolnoma uspel, kar je gotovo pripisovati padcu franka, ker je inozemstvo moglo najceneje kriti svoje potrebe v Franciji. — Od 7. do 21. aprila se je vršil sejem v Bruslju, kjer je bilo tudi okoli 3000 razstavljalcev, do česar uspeha so dovedli isti vzroki kakor v Franciji.

Hranilne vloge v Češkoslovaški. Koncem februarja t. l. so znašale hranilne vloge na knjižice 8212 milijonov Kč (+76 milijonov napram 31. januarju), na tekoče račune pa 9887 milijonov (+136 milijonov).

Madjarska zunanja trgovina. V prvih treh mesecih t. l. je znašala vrednost uvoza na Madjarsko 187 milijonov zl. kron, izvoza pa 154 milijonov. Bilanca izkazuje tretjo pasivnost za 34 milijonov (53 milijonov v 1. četrtletju lani).

Žetev v Ameriki in Rusiji. Iz Washingtona javljajo, da je letos pričakovati večjega žetvenega donosa kakor lani. — Po dosedanjih poročilih bo tudi ruska žetev boljše kakor lani.

Blagovna borza v Sofiji. Dne 14. t. m. je bila v Sofiji otvorena blagovna borza, na kateri zaenkrat kupujejo samo z deželnimi pridelki.

Borza

Dne 19. maja 1926.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.535—13.575 (13.13—13.57), Italija 215.07—216.27 (20.53—20.73), London 276.08—277.238 (276.04—277.24), Newyork 56.582—56.582 (56.575—56.575), Pariz 161.67—163.67 (168.88—170.38), Praga 167.934—168.934 (167.925—168.925), Dunaj 8.0093—8.0493 (8.0075—8.0475), Curih 10.9625—11.0025 (10.9705—11.005), Bruselj 164—166.

Curih. Belgrad 9.1175 (9.115), Budimpešta 72.25 (72.25), Berlin 123.05 (123.075), Italija 19.55 (18.70), London 25.15 (25.16), Newyork 516.875 (517), Pariz 14.825 (15.175), Praga 15.32 (15.325), Bukarešt 1.905 (1.89), Dunaj 72.95 (72.95), Amsterdam 208.10 (208.20), Bruselj 14.85 (14.60), Kopenhagen 135.85 (135.60), Stockholm 188.40 (188.45), Oslo 112.50, Madrid 74.55.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.445—485, Kodanj 185.70—186.10, London 34.87—47, Milan 27.25—35, Newyork 708.65—905, ček 704.35—708.50, Pariz 20.31—41, Varšava 56.75—57.25. Valute: dolarji 706.50, francoski frank 20.23, lira 20.39, dinar 12.48 češkoslovaška krona 20.88.

Praga. Devize: Lira 130.30, Zagreb 59.41, Pariz 96.05, London 164.10, Newyork 33.70.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 77—78, vojna odškodnina 305—308, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—193, zaklj. 193, Ljubljanska kreditna 175 den., Merkantila 102 den., Prastrediona 865—870, Slavenska 50 den., Kreditni zavod 165—175, Strojne 85 bl., Trbovlje 340—346, Vevče 100 den., Nihag 30 bl., Stavbna 55—65, Šišir 103 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 77—78, agrari 42.50—44, vojna odškodnina 315—316, ult. maj. 313—314, ult. junij 317—318, Hrv. esk. 103—104, Kred. 104—105, Hipobanka 58—59, Jugobanka 95.50—96, Prastrediona 865—870, Ljublj. kreditna 175—190, Slavenska 50 bl., Srpska 133 den., Eksploatacija 23 bl., Sečerana 310 bl., Nihag 30 bl., Slavex 110—130, Vevče 100 den., Drava 200 zaklj., Ragusea 300 zaklj., Danica 58 zaklj.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 701.500, Zivno 741.000, Alpine 220.000, Greinitz 115.000, Trbovlje 412.000, Hrv. esk. 122.500, Hipobanka 71.000, Mundus 1.141.000, Slavex 174.000, Slavonija 39.000.

Blago.

Ljubljana. Les: Brzojavni drogovji (smreka, jelka, bor) 7.50 m, prem. v sred. 16—18 cm, v vrhu 13 cm, ca 80%, 8.50 m, prem. v sred. 17—19 cm, v vrhu 1 cm, ca. 70%, 8 m, na vrhu 12—13 cm, 10%, 9 m, na vrhu 12—13 cm, 15%, 10 m, na vrhu 12—14 cm, 10%, 11 m, na vrhu 13—15 cm, 40%, 12 m, na vrhu 13—15 cm, 10%, 13 m, na vrhu 14—16 cm, 5%, 14 m, na vrhu 14—16 cm, 5%, 15 m, na vrhu 14—16 cm, 5%, blago zdravo, ravno, obeljeno, primerno suho, glave ravne, fco vag. meja 300 den., hrastovi železniški pragovi, 12×14, 1.20 m, fco vag. meja 9.50 den., hrastovi železniški pragovi, 12×18, 1.50 m, fco vag. meja 15.50 den., tramni po notji, fco vag. naklad. post. 5 vag. 260—260, zaključek 260. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka 76-77 kg, 2%, fco vag. Novi Sad 305 bl., koruza, suha, zdrava, fco vag. Novi Sad okolica 134 bl., koruza inzulanka, fco vag. slov. p. 165 bl., koruza činkvanti, fco Osijek 215 bl., činkvanti baranjski, fco Osijek 212.50 bl., ajda, fco vag. slov. post. 260 bl., proso rumeno, fco vag. slov. post. 210 bl., rž, fco vag. slov. post. 210 bl., krompir beli, fco vag. slov. post. 60 bl. — Seno, slama: Seno poljsko, v balah, fco vag. slov. post. 60 bl. — Eksklutivna prodaja: (863.335 m) = 949 yards Satin Duchesse 10.193, fco Trst 20—20, zaklj. 20.

Sport

Vienna Cricket F. C.: Ilirija 23. in 24. t. m. Vienna Cricket F. C., ki absolvirajo o Binkošnih dve nogometni tekmi z našim prvakom Ilirijo, je najstarejši sportni klub Dunaja. Osnovani so ga leta 1892. na Dunaju bivajoči Angleži. Do razkola v klubu leta 1911, iz katerega je nastal današnji Amateursportverein, je bil VCFC merodajni klub na Dunaju, pa tudi nato se je vzdržal na visoki stopnji. Ob ločitvi amaterskega od profesionalnega se je izjavil za čisto amatersko ter velja danes za najboljši amaterski moštvo Avstrije. Okoliščina, da amaterski klubi niso obvezani igrati prvenstvenih tekem, daje Krikerjem možnost do živahnih tekmovalnih vezi z inozemstvom, kjer dosega vseskozi izvrstne rezultate. Nedavno je n. pr. zbudila veliko pozornost njihova zmaga nad praškim DFC, ki velja za kontinentalno klasico. Izvrstne rezultate beležijo tudi proti prvim profesionalnim klubom na Dunaju (n. pr. Slovan 1 : 1, WAC 4 : 2, Amateurs 1 : 2, Rapid 2 : 2).

JSK JUGOSLAVIJA : ASK PRIMORJE.

Gostovanje znamenitega kluba je iznenadilo ne samo prijatelje in pristaše nogometnega sporta, nego tudi vsa ostalo sportno javnost.

Po nastopu dunajskih Amateurjev in splitskega Hajduka pomeni gostovanje belgradskega in jugoslovanskega prvaka vsek nogometne sezone v Ljubljani in v Sloveniji sploh. Z ozirom na velike vozne stroške je bilo ljubljanskim klubom doslej nemogoče, da bi angažirali Jugoslovajce za eno ali več tekem v Ljubljani, čeprav se je vedelo, da bi njen nastop v Ljubljani vzbudil ogromno zanimanje. Končno je dana prilika tudi nam, da za moremo prisostovati tekmi tega znamenitega našega kluba. Kvaliteta Jugoslovajcev se da oceniti pač najbolje po dejstvu, da si je dve leti zapored priborila prvenstvo države. V njenem moštvu igra 6 reprezentativnih igralcev-internacionalcev, med katerimi so splošno znani Ivković (levi branilec), Petković (leva zveza) in Jovanović (desna zveza). Vodja napadalne vrste Luburić je igralec izrednih sposobnosti ter zna izborni voditi naval. Krila vrsta je požrtvovalna, obramba na višku. Tu dominira pred vsemi znani Ivković, ki je za časa svojih študij igral tudi pri dunajskem Slovanu v prvem moštvu.

Tekma vzbuja brezdomno veliko zanimanja; vrši se danes v četrtek ob 6. uri na igrišču S. S. Primorje.

ZAKAJ SE NI ODIGRALA TEKMA HAŠK : PRIMORJE.

Včerajšnje »Jutro« piše v sportni rubriki o incidentu, ki ga je povzročilo Primorje zadnji dan proslave petnajstletnice Ilirije s tem, da ni hotelo nastopiti proti Haški, češ da ne zaupa delegiranemu sodniku g. Deržaju. Kakor že v raznih prejšnjih slučajih je našel tudi ta nesporin čin Primorja v »Jutru« zaščitenika. »Jutro« poročevalec hoče zvrniti vsa krivdo s pravega krivca na tajnika sekcije nogometnih sodnikov g. V. Ta je namreč za prvotno delegiranega, toda obolelega g. Husa — kakor leta in leta preje v enakih slučajih — poslal namestnika in sicer v osebi g. Deržaja. »Jutro« trdi sedaj, da to ni bilo pravilno in da bi bil

moral g. V. sklicati sekcijso sejo, ki bi določila namestnika. Mimogrede rečeno je sekcija nogom. sodnikov glasom službene objave v istem »Jutru« označila postopanje g. V. za pravilno in delegiranje g. Deržaja za pravomočno. Poleg tega nimajo klubi po pravilih JNSa v nobenem slučaju pravice odkloniti sodnika niti ingerence na delegiranje. Brezobzirnosti Primorja napravljajo ljubljani, napram Haški in napram publiki, oni isti publiki, na katero je apeliralo Primorje v preteklosti in od katere je odvisno v prihodnosti, se dotakne »Jutro« samo z največjo prizanesljivostjo. Namesto odgovora poročevalcu »Jutru« ponatisnemo, kar piše o incidentu v včerajšnjem zagrebškem »Juturnem listu« nepristranska in neprizadeta oseba. Citat služi lahko obenem kot izpolnilo »Jutrovega« poročila o tekmi Ilirija : Hajduk, ki je pisano, da dobi čisto letni obutek, kot da je poročevalcu žal, da je dosegla Ilirija, naš prvi domači klub, tako lep in reelen uspeh. »Juturni list« piše:

»Izenadilo je poraz Hajduka u Ljubljani. Hajduk je zaslužio i veći poraz od 2 : 0. Ilirija je lijepe proslavila svoj jubilej. Tukla je ne samo HAŠK nego i Hajduk. Dok poraz Haška ne znači iznenadenje, dotle je pobjeda Ilirije nad Hajdukom došla posve iznenadno.

U Ljubljani se dogodio i jedan nelijep incident sa strane Primorja. Kako je poznato prijavila se za proslavu Ilirije i momčad Primorja, koja je je drugoga dana imala sastati sa Haškom. Za ovu utakmicu određen je po ljubljanskoj sekciji za suca g. Hus. I Primorje umjesto da nastupi protiv gosta iz Zagreba, izjavljuje, da sa tim sucem ne igra. Primorje se je ogriješilo ne samo o disciplinu, već je učinilo jedan nelijep i neportski gest, koji je tim veći, što je to načinjeno na jednoj proslavi i protiv momčadi, koja je došla na ovu utakmicu iz Zagreba i koja je 24 sata čekala na revanš. Primorje učinilo si je time vrlo slabu uslugu i pokolebalo je tvrdnju svojih funkcionara, koji su neprestanu naglašivali svoj sportski i nepartajski rad.

STADION V AMSTERDAMU.

Olimpijski odbor je odobril načrte inženjera Jana Wilsa za gradbo stadiona v Amsterdamu. Strokovnjaki pravijo, da so načrti naravnost genialni, na Nemškem in Francoskem so jih povsod občudovali. V Amsterdamu ni nobenih oporišč, kakor v Atenah, v Stockholmu ali pri nas v Ljubljani, da bi stavbnik mogel vzeti naravo na pomoč in bi stadion takorekč vanjo skompiriral, se namjo naslonil in ji načrte prilagodi; amsterdamski stadion se mora sam dvigniti iz abstraktnosti velike ravnine do arhitektonske prepričevalnosti. Ker je okolica močvirna, so morali zabiti v tla 10.000 kolov, 14 m dolgi; na to šele pride zidana gradba. Da stavbišče dvignejo, vozijo že od februarja pesek tja, v velikanskih množinah, vsakih pet minut, podnevi in ponoči, pride vlak s 16 vagoni peska. Število zaposlenih delavcev znaša že sedaj 700; ko bo delo v polnem razmahu, jih bo 2000. Ves prostor, 5,5 ha, mora biti tako pripravljen, da je tudi po najhujši plohi v petih minutah že suh in uporaben.

Igrišča se nizajo okoli dosedanjega starega stadiona. Novi bo veliko večji; stojišč bo imel 21.000, nepokritih sedežev 8000, pokritih 11.000. Dikalische, 500 m dolgo, bo notri v stadionu. Pisali smo, če bo štrajf končan, da bo uporabno že letos v jeseni. V stadionu so tudi tekališča, skakališča in nogometišča. Velika signalna deska, 28 m dolga in 6 m široka, bo vidna z vsakega sedeža, številke bodo 60 cm visoke in 40 cm široke. Okoli stadiona bo napeljana 20 m široka avtomobilska dovozna cesta, tako, da ne bo križala potov za pešce. Avtopark bo imel prostora za 4000 voz.

Cesta bo vodila ob 60 metrov širokem kanalu, ki ga bodo šele napravili in v katerem bodo pristani za tekmovalne jahte; jadrski bodo neposredno za stadionom. Ob glavnem vходу v stadion se bo dvigal maratonski stolp, 41 m visok vitez steber iz betona in stekla; na vrhu bo ponev, iz katere se bo dvigal podnevi dim, ponoči pa živ ogenj. Stolp bo prozoren in bo ponoči v notranjosti razsvetljen. Lopa za atletske tekme bo imela prostora za 3000 gledalcev, teniške pa za 7000; plavalnica bo 50 m dolga in 18 m široka. Pod tribunami, visokimi do 13.60 m, bodo oblačilnice, kopalne i. dr., dalje prostori za časnikiarje, sodnike, za pomožne osebe, za fotografe itd. »Olimpijska vase« bo štela 40 hišic, v vsaki bo stanovala in spalo šest oseb. Vsa poslopja bodo zgrajena za trajnost, ne bodo samo provizorična. Stari stadion bodo podrl, nove gradbe bodo ostale, kot lastnina olimpijskega odbora.

J. Brajer

zaloga ČEVLJEV, Ljubljana, Brež št. 1, priporoča vedno veliko zalogo

TURISTOVSKIH in vseh raznovrstnih ČEVLJEV.

Nova križarska vojska otrok.

Francoski spisal Henry Bordeaux.

Prevedla K. H.

Toda ko je že dolgo hodil, se mu nenadoma zazdi, da ni prišel še z mesta, tako daleč je še kupola. Prestrašen se obrne in počuti se osamljenega, izgubljenega kakor drevo na polju. Toliko je prostora med vhomom in njim kakor med njim in onim nebom, na štirih sukanih stebrih, ki ga opazi pod kupolo.

»Vsa moja vas bi imela tu notri prostor,« si misli odkritosrčno, toda nekoliko zaničljivo. »In zvonik bi lahko vstopil skozi vrata, ne da bi se mu bilo treba pripogniti. Izvrsten arhitekt je moral biti mož, ki je sezidal te stene in postavil to ladjo na stebre, ki so tako oddaljeni drug od drugega.«

Se vedno gre dalje in pride do pregraje, ki ščiti grobnico svetega Petra pod ogromno kupolo. Sveti Peter, odpusti mu, da gre v svoji nevednosti mimo, in te ne pozdravi.

Mežnarju, ki priziča eno izmed luči, razloži na dolgo in široko, francoski seveda, da bi rad maševal za posebne namene gospe, ki je ne pozna, ki pa ji je dolžan poravnati svoj dolg, zakaj ta velikodušna gospa je omogočila, njemu in gospodu učitelju in Andreju in Pernuški Duchène, to potovanje iz Turina v Rim, da o povratku niti ne govorizasledujejo dva otroka, ki sta morda v Vatikanu. In da bi ga bolje razumel, govori čedalje glasneje. Toda mežnar mu uide med tem govorom. Župnik mu sledi in še nadalje razlaga cilj svojega potovanja.

»Ne morem zapustiti svojih župljanov, kadar so v zadregi. Lipe in Ančka je ime beguncema. Ne ho-

dite tako hitro, prosim vas, in dajte mi mašna oblačila!«

Mežnar je v zadregi in beži, kar more, brez besedice proti hodniku, ki vodi v zakristijo, kjer dobi tovariša, ki ima višjo stopnjo med kleriki, in mu pokaže svojega zasledovalca, tipajoč s prstom po čelu:

»Prišel sem maševati,« je uljudno ponovil gospod župnik Laloze.

To pot dobi odgovor, kakor se spodobi, v svojem jeziku:

»Kdo ste, gospod župnik?«

»Kdo sem? Župnik iz Avrieuxa.«

»Avrieux? Ne poznam. Imate li mašno dovoljenje?«

»Ni mi treba tega dovoljenja,« odgovori dostojanstveno, »župnik sem iz Avrieuxa.«

»Kakšen dokaz imate zato? Oprostite, da sem nadležen: preveč tujcev prihaja v Rim, naša kontrola je potrebna.«

Papirje zahtevajo od njega; kakor jih zahteva orožnik od postopača, ki ga je zalotil na cesti. Ko se pripravljajo, da bi ugovarjal, mu zastane beseda, zakaj v hipu je premeril veličino klerika, ki je v svetločrni obleki, ki se tenko in zasmehljivo smehlja, premeril je tudi svojo zakrpano, zamazano, brezlično in zelenkasto sutano in posebej še, ko se je obrnil, veličino cerkve, ki ga ubija in uničuje. Brez besede se umakne ponižno s povešeno glavo: z enim samim pogledom je odkril zapisnik, hijerarhijo, velikanski in vsemočen red. Ko gre znova mimo neznane grobnice, ki jo ščiti ograja pod velikansko kupolo, poklekne in se spoveduje sv. Petru, nasledniku Kristusovemu, svoje revščine in svoje nevednosti in še ne ve, da apostol tam doli počiva.

»Sveti Peter, prav tako sem izgubljen v Rimu, kot si bil najbrže tudi ti, ko si prišel iz Judeje. Ti si bil ribičev sin, in jaz sem sin kmetovalca, ki strga golo zemljo. Ne vem, kaj bi storil: pomagaj mi iz

zadreg. V našem kraju smo sicer revni, vendar pa gostoljubni. V tvoji cerkvi pa niso preveč. Vse polno je notri oltarjev in jaz ne smem tu maševati.«

Molitev ga je olajšala; ona vedno olajšuje. Ker je ponižan, z ranjenim srcem in v žalosti, opazi pri povratku bolj natančno harmonično razmerje in velikansko razsežnost ladje, sredi katere se človek utrudí, če hodi po njej. Za ljubezen in občudovanje je treba trpljenja, vsaj nekoliko če ne veliko; oni, ki hodijo preživahno, ne razmišljajo dovolj in ne čutijo svojega srca.«

Znova je na hodniku, ki obvladuje trg, na katerem pojo vodometi. Kam pojde zdaj? V Vatikan iskat mala, ki mu ju je moral papež pridržati. Obrne se do uljudnega gospoda, katerega je pravkar razžalil in ki ga zopet najde na mestu, onega juda ali zdravnika, ki mu je tako uljudno pokazal oni zgodovinski kamen, in ga poprosi, da mu pokaže pot v Vatikan. Brez zamere ga pelje preko vsega trga.

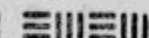
»Ta vrata, monsignor, so vatikanska.«

In cicerone mu pomoli klubok za napitnino.

»Pokrijte se, prijatelj,« mu priporoča župnik, da bi odgovoril na njegovo uljudnost.

In še mu stisne roko. Oni pogleda svojo roko in ko ne vidi v njej nobenega denarja, nič drobiža, odide z žalivkami, ki so italijanske, zakaj jeza ima ta učinek, da nam zopet vrne rabo materinščine. In te žalivke, kakor so slikovite in zgovorne, so zgrešile cilj, zakaj naslovljenec se smehlja, ko jih posluša, ker jih ima za poklon. Toda švicarska straža, ki je v zgodnji jutranji uri brez opravka, se zbira, da bi ju bolje slišala in ko ji župnik pove razlog svojega prihoda, ne da bi izpusil kako podrobnosti, so že poučeni o njegovi umazani skoposti, njegovi lakomnosti in stisljivosti. Zaman jih sprašuje o Lipetu in Ančki. Zaman jim pravi, da bi rad osebno videl papeža.

Sveti oče me bo sprejel, zakaj on ljubi ubožce. Vrnil bo oba otroka staršem, ki jokajo za njima.«

Priporočamo »Cirillovo knjižnico« v Mariboru: 8. zvezek: Orcey Dušica. Roman. I. del. 16 Din. 9. zvezek: Conan Doyle: V ilirski puščavi. Roman. 12 Din. 10. zvezek: Bernetti: Živ pokopan. Povest. 8 Din. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Oči socialista do duhovnikov). 16 Din. 12. zvezek: E. Lešnik: Sumi, šumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 Din. 13. zvezek: Ljubla: Slovenske gorice. 7 Din. 14. zvezek: KOL.

Uresničene sanje.

Anglež Sir Lodge pripoveduje v london-skem Stand Magazinu razne njemu znane slučaje uresničenja sanj, oziroma slutenj.

Mr. John X. je šel s svojim bratom pogledat za delavci v kamnolom, čigar lastnik je bil on sam. Ko se je vračal, ga je naenkrat obšla slutnja, da preti delavcem v kamnolomu nevarnost. Kljub zasmehu in ugovorom je stopil v bližnji brzojavni urad ter mojstru v kamnolomu brzojavil, naj delavci takoj delo zapuste, ker jim preti nevarnost. Čeravno se je delovodji zdelo postopanje smešno, je vendar storil tako kot mu je bilo sporočeno. Komaj je preteklo eno uro časa po ustavitvi dela, je kamnolom zasulo kamenje, prst itd. skoro v širini 40 metrov, ne da bi se prej pokazala kakva preteča nevarnost. Tako je bilo na ta čudežen način delavstvo rešeno gotove smrti.

Neka Miss M. je imela nekoč vizijo, da bo njena znanca kmalu postala vdova. Ker se je mož znanke nahajal v najboljšem stanju zdravja, jo je bilo težko pripraviti do tega, da bi le malo verjela v resničnost te vizije. Toda ta je različno videla, kako dotični mož hodi po sobi gori in doli, kako je odprl predal omare, vzel iz njega samokres, pomeril najprej na vrata, nato pa na sebe ter stisnil, nakar je bilo naenkrat vse v krvi. Tri dni po tej viziji se je natančno tako dogodilo kakor je Miss M. videla.

Ko je parnik »Phenix« plul iz Nove Fundlandije v Halifax, je 11. sept. 1881 imel neki častnik posadke sanje, da je eden njegovih tovarišev mrtve. Častnik je bil radi teh sanj razburjen in pri zajtrku je rekel: »Sanjalo se mi je, da sem enega od vas videl ležati mrtvega, toda ne povem, katerega, da vam ne pokvarim apetita.« >Ko smo v Halifaxu pristali,« tako pripoveduje omenjeni oficir, »sem šel na suho ter okoli desete zvečer vrnil. Dežurni častnik mi pove, naj bom tiho, kajti rav-

no kar je enega naših tovarišev zadela kap. Ko sem pogledal v kajuto, sem videl prikazen mojih sanj ležati mrtvo na postelji.«

Gori navedeni pisec zaključuje pripovedovanje s trditvijo, da je skoro v vsaki družini kdo, kateremu se pripeti, da sluti bližnjo nesrečo, a ne pripoveduje tega, boječ se, da ga ne bi imeli za praznoverca in ga zasmehovali.

Mohamedanski kongres v Kairi.

V Kairu zboruje te dni mohamedanski kongres, ki mora rešiti vprašanje kalifata, ki je nerešeno odkar je Mustafa Kemal pašo pognal Mohameda V. iz Carigrada. Poslednji kalif je protestiral proti sklicanju kongresa, ker se on še vedno smatra za vrhovnega poglavarja vernikov Mohamedovih. Kandidatov za kalifa je veliko. Egipčani priporočajo svojega kralja Fuada, pa govori proti njemu razlog, ker je kot kralj zavisen od Angležev. Od ostalih kandidatov Amanulah Kan, emir afganistonski in Ibn sultan v Nedzadu, prvi še ni sprejel kandidature, drugi je sklical poseben kongres v Meeko.

Knjige in revije

>Kongres radniških komor. Poročilo o II. kongresu, ki se je vršil 9. in 10. oktobra 1925 v Beogradu. Knjiga obsega 135 strani. Izdalo jo je centralno tajništvo delavskih zbornic. Poročilo je prava slika današnjega ekonomskega in socialnega položaja v Jugoslaviji. Obravnava naslednja vprašanja: Carinska in trgovinska politika (referat dr. Z. Topalovića); Delavske zbornice in združenje sindikalnih organizacij (referat Z. Miloševića); Davek na delavske mezde (referat G. Krekčiča); Rudarski in žagarski delavci (referat F. Raušerja); Odpor delodajalcev zoper izvedbo delavske zakonodaje (referat V. Pfeiferja). — Knjiga se dobi pri centralnem sekretariatu v Beogradu (Mackenziejeva ul. 7) ali pri »Naši snag« v Zagrebu, Ilica 55-I.

Izpred sodišča

Kako se ne sme pritoževati. France Bregan, doma iz Sent Jakoba ob Rožu na Koroškem, sedaj pek v Bohinjski Bistrici, se je javil pri tamošnjem zdravniku dr. Vaceku, ki je obenem tudi zdravnik »Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani«, ki ima svojo ekspozituro za bohinsko dolino na Jesenicah, da je bolan. Na podlagi zdravniškega spravevala pa je sporočil vodja jeseniške ekspoziture g. Rotar, da mora iti še enkrat k zdravniku in da mora obenem tudi dokazati šestmesečno članstvo. To pa je Bregana tako ujezilo, da se je domislil naše prislovice, kaj boš hodil k kovaču, pojdi h kovaču; in res je mož to tudi storil. Pisal je pismo z dne 29. oktobra lani, naslovljeno na ravnatelja okrožnega urada v Ljubljani, v katerem se je mož bridko pritožil in je navedel med drugim tudi žaljive odstavke: »Bi bilo... mi poslano lumpirajoč takoj v revizijo vzeti — v slučaju nepravilnih podatkov in laži imam jaz priče... žalostno dosti, če ne znajo svojega dela, naj ga puste in naj gredo na planine krave past in ne revežev za osla imet...« Mož je seveda priznal pismo in je ugotavljal, da je bil silno razburjen, ker se je čutil prikrajšanega. Senat pa je ugotovil, da je prekoračil mejo kritike in ga obsodil po § 104 s. k. z. in sicer z ozirom na njegove pridobitne razmere samo na 100 Din globe in pa plačilo takse ter drugih stroškov.

Nerodno sta si pomagala Anton Rihard, trgovčev sin iz Mengša in pa njegov tovariš Luka

Šprunk, namesto katerega pa je prišla k obravnavi njegova žena in je izjavila, da je mož neznan kam pobegnil. Ta dva sta pa ogoljufala ljubljanskega veletrgovca Jelčina za malo manj kot 7000 Din in sicer takole: Anton Rihard, ki je drugače zmožen človek, je ponaredil očetovo naročilno pismo in je naročil v imenu očeta pri Jelčinu 200 kg sladkorja za 2920 Din, 15 kg pražene kave za 870 Din in pa 30 kg slanina za 720 Din. Ker je njegov oče Anton Rihard jemal že večkrat pri Jelčinu razno blago, je izročila tveženo naročeno blago brez vsake ovire odposlancu drugoočtencu »furmanu« Luku Šprunku. Ta dva pa sta blago pod ceno prodala, razdelila sta si dobiček in sta denar zapravila. Podobno sta napravila s trgovcem Novakom, naslednikom Perdanove trgovine, od katerega sta izvalila na ta način 100 kg sladkorja in pa 15 kg pražene kave v skupni vrednosti 6855 Din. Šleparja se je razkrijalo, ko je dobil stari Rihard od obeh trgovcev račune za dobavljeno blago. Oba sleparčka so prišli in jih vtačili v zapor. Pri obravnavi sta oba vsak svojo krivdo priznala in sta dobila tudi vsak svojemu delu primerno plačilo. Anton Rihard je bil obsojen, ker je ponaredil naročilne liste in si delil dobiček na osem mesecev ječe, njegov tovariš pa, ki je te račune predložil in blago izvalil, pa je dobil tri mesece ječe. Nepokrita škoda znaša še 869 Din.

Poravnajte naročnino!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 19. maja 1926.

Višina barometra 3088 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura	Rel. vlaga	Veter in brzina	Oblačnost	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanju	v mm dež	
Ljubljana (dvorec)	7	759.7	9.4	76	NE 1	10		povprečni barometer višji ko večer za 2-2 mm.
	8	759.5	11.3	74	NE 1	10		
	14	759.5	12.8	72	NE 2	10		
	21	760.6	10.6	84	NW 3	5		
	8	759.2	14.0	75	W 1	10		
Zagreb		759.3	16.0	75	mirno	4		
Beograd		760.5	9.0	75	mirno	10		
Sarajevo		761.0	16.0	65	S 1	1		
Skopje		760.0	16.0	85	NW 1	6		
Dubrovnik		760.4	11.0		NW 2	5		
Praga							0.5	

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši - Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!

Zastoni

dobite danes žal prav malo ali nič, vendar pa morete že za 3 Din naročiti znesek 3 Din mal oglas za Slovence, ako ne obsega nad 6 besedi. — Malo večji oglas od 5 Din dalje. Več o tem pove cenik za oglase, ki ga brezplačno pošlje vsakomur upravištvu

Odeje se sprejemajo v delo. — Rožna ulica št. 19, Ljubljana.

DRVA - ČEBIN

Volfova ulica 1/III. — Telefon 36

STAMPILJE
T. RABIČ
Ljubljana
KOLODVORSKA UL. 28

Narodni dom OSET
Štajerska klet MARIBOR
Izborno vino, pivo, hrana, kegljišče. Znižane cene

Celo življenje traja, — v par letih se izplača

WECK-ova

priprava za vkuhanje. — Tovarn. zaloga: FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10. — Tudi na obroke!

A I 874/23—27

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Na prostovoljno sodni dražbi se prodaja HIŠA Z VRTOM pri izključni ceni 98.290 Din 10 p 29. maja t. l. ob 15 popoldne v Ljubljani, Krakovska ul. št. 29. Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 33.

Okraj. sodišče v Ljubljani, odd. L, dne 8. maja 1926.

Enonadstr. hiša

zidana zelo solidno, v prav dobrem stanju, z velikim vrtom, se prodaja po ugodni ceni. — Ponudbe na: Ivan HOIS, Maribor, Koroška cesta št. 24.

Sedlarska, tapetniška in pleskarska OBRT na Gorenjskem, se takoj odda ali prodaja z vsem orodjem, stroji in stanovanjem; vse je električno razsvetljeno. — Ponudbe na Oglas. zavod Kovačič, Maribor - Slomškov trg.

Pozor!

Volnene bluze, plet. jopiče, moške in žen. nogavice kupite, kakor tudi si lahko preskrbite podplente starih nogavic po najnižji ceni v stroji pletarni V. GLUMAC, Maribor, Ulica 10. oktobra 4. Na debelo in drobno.

Vajenka

spretna, se sprejme v strojno pletarno V. GLUMAC - Maribor, Ulica 10. oktobra št. 4.

Služba ORGANISTA in CERKVENIKA

se razpisuje. Nastop službe 30. maja. — ZUPNI URAD ŠMARTIN POD ŠMARNO GORO. 3384

SADJEVEC

prvovrst. iz slatnih jabolk prodaja A. Oset - Maribor.

Prinorčena se železnina

A. SUŠNIK

Ljubljana, Zaloška cesta.

14 D K W

MOTOR

dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3430.

POZOR! Naprodaj imam

2 STROJA za izdelovanje glavnikov, katere sta dobro ohranjena ter se oddaja po jako nizki ceni. Pojasnila daje Vinco PINTERIČ, trgovec, Slovenjgradec, kjer se stroji lahko ogledajo in event. prevzamejo.

V novo Ameriko

Poljskim delavcem in prvovrstnim močem drugih obrti se nudi prilika potovanja. Bodočnost z jamčena. — Dopisi z navodno znanja obrti pod: »Združništvo« na upravo.

NAPRODAJ travnik z obokanim gospodar. poslopjem, velik 12.685 m², četrt ure oddaljen od pr. ceste. Na željo se prodaja tudi samo gospodarsko poslopje (86 m²), ki se lahko z majhnimi stroški predela v suho stanovanje. — Več se izve pri Primožu Tripiču, Zirovnica št. 20. 3413

J. KNEZ

iz Ljubljane bo prodal na blizuostni ponedeljek letošnjo košnjo trave in detelje. Pričetek ob 14 pop. pri Ančnikovem kozleu v Sp. Šiški.

MODERNE SPALNICE

prvovrstne izdelave, po najnižjih cenah, priporoča MATIJA ANDLOVIČ — mizarstvo - Vidovdanska cesta št. 2. 3431

VINSKI KAMEN,

večje količine, dobavim. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Vinski kamen« št. 3415.

PRODA SE HIŠA

s kovačnico in vrtom, obsegajoča 4 sobe in 3 kuhinje ter druge pritlikline, oddaljena 5 minut od kolodvor na Ljutomerski cesti št. 22 v Ptuj. Cena se poizve pri lastniku istotam. 3262

AUTO »PUCH VIII«

Spitzkübler, Bosch, uređaj Sport, karoserija, ugodno prodam. Enako iščem

KOMPANJONA

ali poslovodjo za dobro

autotaks-podjetje. Naslov v upravi pod št. 3432.

KLAVIRJI!

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Iglečevanje in popravila za Glasb. Matice, Konservatorij in za druge institucije se izvršujejo od moje tvrde. — Točna postrežba, zmerne cene, tudi na obroke. — Izdelovalec klavirjev

R. Warbinek, Ljubljana, Hlišerjeva ulica št. 5.

TRGOVSKI LOKAL

z velikim skladiščem, na Dolenjskem, na željo cela enonadstr. hiša, se da v najem ali prodaja s 1. jan. 1927. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3433.

J. KNEZ

iz Ljubljane bo prodal na blizuostni ponedeljek letošnjo košnjo trave in detelje. Pričetek ob 14 pop. pri Ančnikovem kozleu v Sp. Šiški.

Priporočajo se naslednje mariborske trgovke:

Stavbno podjetje ACCETTO & drugovi družba s o. z. Maribor, Franciškan. ul.

Josip Brandi Izdelovalnica orgel in klavirjev, MARIBOR Stročmajerjeva ulica

Anton Breclj trgovina z lesom in premogom MARIBOR, Koroška c. 40

DIVJAK & GUSTINCIC trgovina dvokoles in mehanična delavnica MARIBOR, Glavni trg 17 Taitenbachova 14

Foto-JAPEL lepe slike Maribor, Aleksandrova 25/III

Karel Jarh trgovina z lesom in premogom Maribor, Gregorčičeva 1

Jaš & Lesiak spec. trgovina živil MARIBOR Ulica X. oktobra št. 2

Ivan Lorber slikar MARIBOR Vetrinjska ulica št. 3

M. Oslag trgovina usnja in čevljarških potrebščin Maribor, Glavni trg 17

I. POSCH specijalizirana trgovina — Solidna postrežba — MARIBOR, Koroška c. 20

Jos. Povodnik dnevno sveže ribe prvov. dalmatinska vina Maribor, Vojašniška 4-6

Ferd. Rogatsch cementni izdelki in gradbeni material Maribor, Franciškan. 17

Drago Rosina galanterija, parfumerija, vrvor. in pletarsko blago Maribor, Vetrinjska 36

A. Sprager elektr. podjetje Maribor, Kopitarjeva ul. 12

Ivan Staudinger pohštvo in sobno mizarstvo Maribor, Soška ulica št. 5

MAKS USSAR stavbeno in galanterijsko klenarstvo, instalacije Maribor, Gregorčičeva 17

WAGNER foto atelje MARIBOR Slovenska ulica 4

Podružnica Slovenčeve uprave MARIBOR, Koroška c. 1

Klobuke, perilo, sandale, majice, dežne plašče, dežnike, čevlje itd.

nudi po konkurenčni ceni

JAKOB LAH, MARIBOR, samo GLAVNI TRG 2

Oglas.

KOMANDI 8. ŽANDARMER. PUKA U LJUBLJANI potreban je sledeči kancelarijski material:

72 tuc. obični Hartm. olovaka br. 2 i 3; 25 tuc. tintovni olovaka; 50 tuc. olovaka v crveno plavoj boji; 640 komada razni radirguma; 150 kut. pečatnog voska; 50 klg. gumiarabikum; 45 kutija raznih pera; 150 lit. tinte u steklenicama po ¼ i ½ litre; 40 klupka špag; 350 klupka drž. trobojnog konca; 280 steklenica štempelj farbe; 60 steklenic šapirograf tinte; 24 steklenice kemič. tinte; 1500 komada koverta za slanje novca; 2000 komada obični koverta; 3000 pola indigo papira; 10.000 pola papira za pisači stroj; 15.000 pola kancelaj papira; 2000 pola kemičnog papira; 20.000 pola koncept papira; 4000 pola pakpapira; 1000 pola upijačeg papira i 30 komada trakova za pisače strojeve razne velikosti. Ovaj material imade biti prvovrstan. Pozivaju se svi oni, koji žele istog lirovati, da pošalju svoje ponude sa specificiranim cenama odmah a najdulje do 28. maja blagajniku ovog puke. — Najjeftinijem ponudjaču ustupiti će se licencija onda istom kada dodje odobrenje od komande žandarmerije iz Beograda. Liferant, na kome ostane, imade ovah material odmah isporučiti komisiji u zgradi štaba 8. žandar. puka, Bleiweisova cesta br. 3.

KOMANDA 8. ŽANDAR. PUKA E, broj 6293.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

priporoča:

Uvod v perotninarstvo. Kako vzgajamo, gojimo in negujemo domače ptice. Sestavil A. Silvnik. Din 40.—, vezano Din 50.—.

Slovenska kuharica. Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Z mnogimi slikami v besedilu in večbarvnimi tabelami. Sedma izpopolnjena izdaja. Elegantno vezana Din 160.—.

Domaci vrt. Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humeč. Din 33.—, vezano Din 40.—.

Praktični sad ar. Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Priredil M. Humeč. Vezano Din 80.—.

Breskve in marelice. Navod, kako ju vzgajamo in oskrbujejo. Priredil M. Humeč. Din 10.—.

Nauk o čebelarstvu. Anton Janša. Tretje izdaja priredil Fr. Rožina. Z dodatkom Albertijev-Zuideršijev (A.-Z.) panj in kako v njem čebelarimo. Priredil M. Humeč Din 24.—.

Nasveti za hišo in dom. Po raznih virih in praktičnih izkušnjah priredil J. Majdič. Din 20.—, vezano Din 30.—.

OBLEKE
za gospode
in dečke nudi v krasni izbiri
in po najnižjih cenah samo
J. MAČEK
LJUBLJANA

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emaliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. »TRIBUNA« - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

Veliki mlin
delniško društvo z odličnimi proizvodi
išče dobro uvedenega zastopnika
s kaveljco in velikim številom odjemalcev.
Ponudbe pod »Za-8533« na
PUBLICITAS d. d., Zagreb Gunduličeva 11.

Semensko ajdo
prvovrstno nudi najceneje

Pavel Bertoncelj
valjni mlin - Domžale

Leopold Majntinger
v torek dne 18. maja 1926 ob 4 pop. v 38. letu starosti, nenadoma preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek ob pol 6 pop. iz hiše žalosti na pokopališče v Dravlj. — Priporočamo ga v blag spomin in pobožno molitev. Zg. Šiška, dne 19. maja 1926.
Mimi, žena. — Poldi, sin. — Ana, mati. Alojz, brat. — Pavla, sestra. — Gvido, svak. — Marija, svakinja.